

STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
GMINY ROKICINY
NA LATA 2023-2030

Rokiciny, 2023 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	3
I. Podstawy prawne opracowania Strategii.....	6
1. Główne ramy prawne	6
2. Powiązanie z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla.....	7
II. Proces uspołeczniania, słownik pojęć oraz uczestnicy	16
1. Proces uspołeczniania	16
2. Słownik pojęć.....	16
III. Wizja, misja oraz cel strategiczny	17
IV. Charakterystyka środowiska społecznego.....	18
Informacje ogólne	18
Struktura ludności	19
Szkolnictwo podstawowe i ponadpodstawowe	19
Pomoc społeczna	20
Bezrobocie.....	20
V. Diagnoza Problemów Społecznych.....	22
1. Badania.....	22
2. Wyniki ankiet	22
Dobór próby	22
Problemy społeczne mieszkańców Gminy Rokiciny	25
3. Rekomendacje	42
4. Ocena zdolności realizacji usług społecznych	43
VI. Analiza SWOT oraz dane prospektywne	47
1. Analiza SWOT	47
2. Dane prospektywne (określenie podstaw wizji Strategii).....	54
Pomoc społeczna	54
Profilaktyka rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.....	55
Edukacja publiczna, kultura, samoorganizacja społeczności lokalnej	55
VII. Cele główne strategii, cele szczegółowe i ich realizacja.....	56
1. Cele główne strategii.....	56

2. Cele operacyjne i ich realizacja.....	57
VIII. Prognoza zmian w zakresie objętym Strategią.....	65
IX. System zarządzania i aktualizacji strategii.....	67
Podmioty zarządzające realizacją strategii.....	67
Ramy finansowe Strategii	67
Instrumenty realizacji strategii	68
Monitoring i ocena wdrażania strategii	69
Aktualizacja strategii.....	70
X. Podsumowanie	71

WSTĘP

*„Od problemów nie należy uciekać,
tylko je rozwiązywać.”*

(P.Ch. Cast)

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, każda gmina w Polsce ma obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Podstawową intencją tworzenia takiej strategii jest wskazanie działań o charakterze planistycznym, których głównym celem jest dążenie do integracji osób (mieszkańców) i rodzin zamieszkujących daną gminę. Wskazana integracja ma w tym kontekście szerokie – społeczne znaczenie, które należy definiować jako dążenie do zespolenia i zharmonizowania mieszkańców danej społeczności lokalnej, poprzez intensyfikację ich kontaktów. Szczególną uwagę w procesie konsolidacji społecznej zwraca się na osoby, które chcą zmieniać siebie oraz swoje otoczenie, jak również osoby dotknięte różnego rodzaju dysfunkcjami.

Warto, w ślad za Diagnozą Problemów Społecznych, powtórzyć definicję pojęcia „problem społeczny” – w ujęciu R. Marisa jest to: *„ogólne wzory zachowania ludzkiego lub warunków społecznych, które są postrzegane jako zagrożenia dla społeczeństwa przez znaczącą liczbę ludności, przez silne grupy, bądź przez charyzmatyczne jednostki, oraz które mogą być rozwiązane czy też którym można jakoś zaradzić”*¹. Z kolei, według K. Frysztackiego, warunkiem determinującym zaistnienie problemu społecznego jest stan świadomości. Pojawiające się i narastające poczucie niepokoju, zagrożenia, sprzeciwu to mechanizm identyfikowania problemów oraz nadawania im społecznego charakteru². W świetle tych definicji muszą pojawić się cztery istotne elementy, aby można było mówić o problemie społecznym:

- problem społeczny jest zjawiskiem niepożądanym,
- wywołuje krytykę znacznej liczby ludzi,
- jest zjawiskiem możliwym do przezwyciężenia,

¹ K. Frysztacki, Socjologia problemów społecznych, Warszawa 2009, s. 20.

² K. Frysztacki, Problemy społeczne [w:] Encyklopedia socjologii, tom III, Warszawa 2000, s. 205.

- można go przewyciężyć przez zbiorowe działanie.

Realizacja celu jaki wynika z konieczności stworzenia strategii gmina może realizować przy wykorzystaniu posiadanej infrastruktury, poprzez jej rozbudowę, bądź wykorzystanie infrastruktury należącej do innych podmiotów w drodze porozumień. Szczególne znaczenie ma także współpraca z podmiotami niepublicznymi, w tym organizacjami pozarządowymi.

W rozwiązywaniu problemów społecznych najbardziej efektywna w perspektywie ostatnich lat jest nauka niezbędnych umiejętności do radzenia sobie z problemami. To właśnie ta metoda będzie podstawą realizacji celów strategicznych. U wielu osób, zwłaszcza w okresie transformacji ustrojowej i gospodarczej następuje spiętrzenie problemów prowadzące do apatii, wycofania się, alienacji. W konsekwencji, bardzo często pożądane staje się stworzenie profesjonalnego systemu edukacji i aktywizacji obywatelskiej ze szczególnym uwzględnieniem udziału społeczeństwa w spotkaniach integracyjno-kulturalnych. Kolejnym obszarem projektowania działań rozwiązujących problemy społeczne jest pomoc społeczna oraz przeciwdziałanie przemocy domowej. Część osób, mimo pomocy w wyżej wymienionych obszarach, dalej ma problemy. Przyczyną takiego stanu są najczęściej problemy związane z nadużywaniem środków psychoaktywnych (alkohol bądź narkotyki).

Wobec powyższego, uznać należy iż w polskich realiach, problemami społecznymi, jakie najczęściej i najsilniej dają o sobie znać są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Problemy te wymagają różnego rodzaju działań oraz indywidualnego podejścia. Nie sposób jednak nie dostrzec, że część z nich może się wzajemnie przenikać i łączyć (i w rzeczywistości tak niestety jest). Priorytetem jest oczywiście przeciwdziałanie tego rodzaju zagrożeniom, ale także podejmowanie działań prowadzących do ograniczania tych problemów w miejscach gdzie one już występują. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w środowisku lokalnym powinna zatem zajmować się działaniem w obszarach:

- edukacja publiczna, kultura, samoorganizacja społeczności lokalnej
- pomoc społeczna, przeciwdziałanie przemocy domowej, pomoc osobom niepełnosprawnym i starszym
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii.

Osoba lub rodzina „z problemami”, której udzielono pomocy w tych obszarach, będzie bardziej zmotywowana do aktywności w życiu społecznym z adekwatnym poczuciem wartości, mająca świadomość współodpowiedzialności za rozwiązywanie problemów, które spotkała.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego. W ogólnym rozumieniu oznacza sposób osiągania wyznaczonych celów poprzez sterowanie procesem rozwoju, integracji, polityki społecznej. Istotą strategii jest zatem dochodzenie do porozumienia społecznego, minimalizując sytuacje konfliktowe. Jest to formuła kształtowania strategii elastycznych, otwartych i dynamicznych wobec przyszłości.

Reasumując, można stwierdzić, że strategia stanowi instrument umożliwiający podejmowanie decyzji zarówno w najbliższym okresie, jak i w odległej perspektywie. Zasady realizacji polityki długofalowej określają cele strategiczne i zadania związane z ich realizacją, działania i decyzje zarówno w najbliższym okresie, jak i decyzje w dalszym okresie powinny być podejmowane na podstawie niniejszej strategii. Trzeba jednak zaznaczyć, że strategia jest dokumentem „żywym” co wynika ze zmienności oraz stopnia nasilenia poszczególnych problemów społecznych.

I. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA STRATEGII

1. Główne ramy prawne

Obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika wprost z art. 17. ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.). Ustawa o pomocy społecznej określa:

1. zadania w zakresie pomocy społecznej,
2. rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich przydzielania,
3. organizacje pomocy społecznej,
4. zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej.

Według ustawy pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Różnorodność problemów społecznych występujących w gminie powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję dokumentu i rozwiązywanie zadań społecznych w przyszłości. Są to m.in.:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 165 ze zm.);
- ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 ze zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 172);
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 735, ze zm.);

- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2241);
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r., poz. 100, ze zm.);
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2123);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 571).
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2023 r., poz. 810 ze zm.);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r., poz. 1329 ze zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r., poz. 1300 ze zm.);
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1335 ze zm.).

Oprócz wspomnianych aktów prawnych przy realizacji strategii może zachodzić potrzeba odwołania się również do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej, budownictwa socjalnego.

2. Powiązanie z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla

Niniejsza Strategia jest głównym narzędziem realizacji polityki społecznej i socjalnej, oraz dokumentem wdrażającym politykę lokalną, a w wyniku tego dokumentem wypełniającym politykę regionalną i krajową. Poniżej ukazano sprzężenie niniejszego dokumentu z wybranymi dokumentami strategicznymi wyższego szczebla, włączając te, które wydaje Unia Europejska.

Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2030 jest dokumentem ukazującym główne tendencje, wyzwania i schematy rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania państwa. Najistotniejszym zadaniem Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju jest poprawa jakości życia obywateli. W zgodzie z wykonaną diagnozą przygotowaną na potrzeby sporządzenia Długookresowej Strategii, rozwój Polski winien odbywać się w trzech strategicznych obszarach w sposób równoczesny, które to obszary zostały podzielone na osiem części:

w obszarze konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:

1. Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna;
2. Polska Cyfrowa;
3. Kapitał ludzki;
4. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko w obszarze równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski;
5. Rozwój regionalny;
6. Transport;

w obszarze efektywności i sprawności państwa:

7. Kapitał społeczny;
8. Sprawne państwo.

Narodowy Program Zdrowia 2021-2025

Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 (dalej jako: NPZ), jest zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie społecznych nierówności w zdrowiu. Przy realizacji NPZ niezbędne jest uwzględnienie wpływu skutków zdrowotnych wywołanych przez epidemię COVID-19 na zdrowie populacji. Choroba ta przyczyniła się do największego kryzysu zdrowotnego w Rzeczypospolitej Polskiej po zakończeniu II wojny światowej. Z uwagi na jej specyfikę (niezależnie od konieczności nieustannego jej przeciwdziałania i zwalczania skutków) niezbędne jest zintensyfikowanie działań mających na celu promowanie zdrowia, ograniczanie narażenia na czynniki ryzyka

chorób cywilizacyjnych. Epidemia COVID-19, nakładając się na epidemię przewlekłych chorób niezakaźnych, powoduje efekt negatywnej synergii. Tym bardziej istotna jest konieczność podjęcia kompleksowych, a także zgodnych z aktualną wiedzą naukową, interwencji w obszarze zdrowia publicznego, wszelkimi dostępnymi narzędziami.

Cele operacyjne NPZ obejmują:

1. Profilaktykę nadwagi i otyłości.
2. Profilaktykę uzależnień.
3. Promocję zdrowia psychicznego.
4. Zdrowie środowiskowe i choroby zakaźne.
5. Wyzwania demograficzne.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Głównym powodem opracowania, a następnie wdrożenia Narodowej Strategii Integracji Społecznej (dalej jako: NSIS) było przystąpienie Polski do realizacji drugiego z zadania Strategii Lizbońskiej UE, stawiającego na unowocześnienie europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz pokonywanie izolacji społecznej. Analizując zmiany, jakie zaszły w wyniku transformacji ustrojowej niezwykle istotne działanie strategiczne państwa powinno stanowić tworzenie warunków kształtowania kapitału społecznego. Rozwój kapitału społecznego, w tym umiejętności do kooperacji oraz rozwiązywania problemów społecznych obliguje do wzrostu zaangażowania obywateli, a także wymaga takiej polityki państwa, która będzie spójna. Marginalizowanie społeczne wynika przede wszystkim z niekorzystnych warunków ekonomicznych, dyskryminacja ze względu na niepełnosprawność, choroby, uzależnienia. Realizowanie koncepcji Narodowej Strategii będzie możliwe dzięki wdrożeniu strategii i programów w kwestii integracji społecznej na poziomie lokalnym, zatem przyjęcie Strategii umożliwi realizację założeń zawartych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030

Cel główny Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 stanowi wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków, który odnosi się do zagadnień jednego z obszarów

wpływających na osiągnięcie celów SOR: Kapitał ludzki i społeczny. Jest on również powiązany z realizacją działań wskazanych w poszczególnych obszarach dla wszystkich trzech celów szczegółowych Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Cel główny doprecyzowują trzy cele szczegółowe:

- 1) Cel szczegółowy 1: Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne;
- 2) Cel szczegółowy 2: Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich;
- 3) Cel szczegółowy 3: Zwiększenie wykorzystania potencjału kulturowego i kreatywnego dla rozwoju.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia solidarności społecznej

Działania przewidziane w KPRES ujęto w czterech obszarach tematycznych.

- Solidarna wspólnota lokalna. Obszar ten dotyczy współpracy podmiotów ekonomii społecznej z administracją publiczną, a w szczególności samorządową. Przewidziane w nim działania pozwolą zmienić zasady współpracy między samorządem a podmiotami ekonomii społecznej tak, aby mieszkańcy wspólnot samorządowych mieli dostęp do lepiej zaplanowanych i dopasowanych do indywidualnych potrzeb usług społecznych, świadczonych w szczególności przez podmioty działające lokalnie.
- Solidarny rynek pracy. W tym obszarze zebrane zostały działania dotyczące reintegracji społecznej i zawodowej realizowanej przez różne podmioty ekonomii społecznej (np.: CIS, KIS, WTZ, ZAZ przedsiębiorstwa społeczne). Określone zostały również warunki niezbędne do uzyskania statusu przedsiębiorstwa społecznego oraz najważniejsze instrumenty wsparcia zatrudnienia w tych podmiotach. Wszystkie te działania przyczynią się do zwiększenia szans na pracę i pełniejsze uczestnictwo w życiu społecznym dla osób w szczególnej sytuacji życiowej (np. bezrobotnych, niepełnosprawnych, ubogich).
- Konkurencyjna przedsiębiorczość społeczna. Obszar ten obejmuje działania, dzięki którym podmioty ekonomii społecznej będą mogły efektywniej konkurować z innymi przedsiębiorcami i wzmacniać swoją samodzielność. Dzięki temu bardziej stabilne będą miejsca pracy tworzone w tych podmiotach. W KPRES przewidziano m.in. dedykowane dla podmiotów ekonomii społecznej wsparcie doradcze, pożyczki, a także działania wspierające powstawanie sieci i partnerstw.

- Solidarne społeczeństwo. W tym obszarze znalazły się działania edukacyjne i promujące ekonomię społeczną. Będą one skierowane w szczególności do osób młodych. Ponadto przewidziano także upowszechnianie wiedzy o ekonomii społecznej wśród przedstawicieli władz publicznych.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030

Głównym celem przyjętej polityki publicznej w perspektywie do roku 2030 jest redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Określone w dokumencie priorytety i działania koncentrują się na obszarach:

- przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży,
- przeciwdziałania bezdomności,
- rozwijania usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- wspierania osób i rodzin poprzez działania instytucji pomocy społecznej oraz działania podmiotów ekonomii społecznej,
- wspierania integracji cudzoziemców poprzez rozwój usług społecznych dla migrantów oraz ich integracji na rynku pracy.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Celem głównym Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (dalej jako: KSRR) jest efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co stworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Dookreśla on zatem II cel szczegółowy SOR – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 będzie realizowany w oparciu o trzy uzupełniające się cele szczegółowe:

Cel szczegółowy I: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;

Cel szczegółowy II: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;

Cel szczegółowy III: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030 (część szczegółowa)

Zintegrowana Strategia Umiejętności (dalej jako: ZSU) została opracowana z uwzględnieniem: wymogów wynikających z Umowy Partnerstwa, rekomendacji raportu „Strategia Umiejętności OECD: Polska” oraz założeń Nowego Europejskiego Programu na rzecz Umiejętności.

Obszary oddziaływania w ramach ZSU 2030 (część szczegółowa):

1. Umiejętności podstawowe, przekrojowe i zawodowe dzieci, młodzieży i osób dorosłych.
2. Rozwijanie umiejętności w edukacji formalnej – kadry zarządzające.
3. Rozwijanie umiejętności w edukacji formalnej – kadry uczące.
4. Rozwijanie umiejętności poza edukacją formalną.
5. Rozwijanie i wykorzystanie umiejętności w miejscu pracy.
6. Doradztwo zawodowe.
7. Współpraca pracodawców z edukacją formalną i pozaformalną.
8. Planowanie uczenia się przez całe życie i potwierdzanie umiejętności.

Każdy z obszarów oddziaływania zawiera tematy i kierunki działań, a także katalog podmiotów, które będą zaangażowane w realizację strategii. ZSU stanowi ramy strategiczne polityki na rzecz rozwoju umiejętności niezbędnych do wzmocnienia kapitału społecznego, włączenia społecznego, wzrostu gospodarczego i osiągnięcia wysokiej jakości życia.

Narodowy Program Mieszkaniowy

Narodowy Program Mieszkaniowy to dokument strategiczno-programowy, który wyznacza główne kierunki realizacji polityki mieszkaniowej państwa w perspektywie do 2030 r. Program określa priorytety polityki mieszkaniowej państwa oraz podstawowe narzędzia służące rozwiązywaniu problemów mieszkaniowych w Polsce. Nie koncentruje się przy tym wyłącznie na zachętach w postaci publicznego finansowania inicjatyw promieszkaniowych. Z uwagi na różnorodne wyzwania stojące przed władzami publicznymi i innymi podmiotami

działającymi na rzecz rozwoju zasobów mieszkaniowych, Program przewiduje rozwiązania umożliwiające angażowanie w cel poprawy dostępności mieszkań i warunków zamieszkiwania potencjału całego rynku mieszkaniowego, zarówno inwestorów publicznych jak i prywatnych.

Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030

Strategia rozwoju województwa jest najważniejszym dokumentem samorządu województwa określającym wizję i cele polityki regionalnej w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym oraz działania niezbędne do ich osiągnięcia. Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 jest odpowiedzią władz województwa na zmieniające się uwarunkowania i wyzwania, przedstawia spójny plan powiązanych i przemyślanych działań w perspektywie najbliższej dekady, stanowiący punkt wyjścia do szerokiej współpracy, której efektem będzie podniesienie jakości życia mieszkańców województwa łódzkiego.

Strategia 2030 jest odpowiedzią na wyzwania wewnętrzne i globalne, jakie stoją przed województwem łódzkim. W kręgu szczególnego zainteresowania samorządu województwa będzie rodzina i stworzenie godnych warunków życia dla wszystkich mieszkańców województwa łódzkiego. Dodatkowo, integralną częścią Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030 jest wojewódzka strategia w zakresie polityki społecznej.

Strategia w zakresie polityki społecznej Województwa Łódzkiego do 2030 roku

Celem głównym Strategii jest „Poprawa jakości życia w regionie i równy dostęp mieszkańców do szans na rozwój w różnych sferach życia”. Strategia określa następujące Cele Strategiczne (w ramach określonych obszarów):

Aktywne i silne społeczności lokalne:

- Budowa silnych społeczności lokalnych opartych na współpracy i zaufaniu (Obszar: Kapitał społeczny);
- Wzmocnienie potencjału rodzin (Obszar: Wsparcie rodzin i dzieci);
- Zapewnienie równego dostępu do opieki i edukacji włączającej, jako wysokiej jakości edukacji dla wszystkich w całym województwie, poczynając od opieki żłobkowej, a kończąc na edukacji dorosłych, jak również dostosowanie systemu kształcenia, zwłaszcza zawodowego, do potrzeb rynku pracy (Obszar: Edukacja, opieka i wychowanie);

- Wzmacnianie spójności społecznej oraz rozwijanie kapitału kreatywnego w województwie łódzkim poprzez wspieranie działań z obszaru kultury i edukacji kulturalnej (Obszar: Kultura);

Standardy i jakość życia:

- Poprawa sytuacji materialnej mieszkańców województwa (Obszar: Ubóstwo oraz ubóstwo energetyczne);
- Ograniczenie okresu pozostawania bez pracy oraz wydłużenie okresu aktywności zawodowej (Obszar: Aktywność zawodowa);
- Zapewnienie dobrego standardu mieszkań dla słabiej uposażonych oraz młodych mieszkańców województwa łódzkiego (Obszar: Mieszkalnictwo);
- Promocja i wspieranie aktywnego stylu życia mieszkańców, a przez to poprawa stanu zdrowia (Obszar: Zdrowy styl życia);

Wylączenie społeczno-zawodowe:

- Wzrost włączenia społecznego i samodzielności osób z niepełnosprawnościami (Obszar: Wsparcie osób z niepełnosprawnościami, w tym z ograniczeniami w codziennym funkcjonowaniu);
- Zwiększenie aktywności i poprawa stanu zdrowia osób starszych (Obszar: Osoby starsze);
- Ograniczenie skali uzależnień, w tym behawioralnych i zachowań ryzykownych oraz ich negatywnych konsekwencji (Obszar: Wsparcie osób uzależnionych lub zagrożonych uzależnieniami, używaniem problemowym oraz zachowaniami ryzykownymi);
- Ograniczenie skali bezdomności, poprawa jakości życia osób doświadczających bezdomności (szczególnie w zakresie opieki zdrowotnej) (Obszar: Bezdomność);
- Zwiększenie poziomu integracji cudzoziemców (Obszar: Integracja cudzoziemców);
- Zwiększenie dostępności transportowej, architektonicznej, cyfrowej, dostępności informacyjno-komunikacyjnej, z uwzględnieniem grup mieszkańców o szczególnych potrzebach (np. starszych, OzN) (Obszar: Dostępność);

Horyzontalne:

- Zwiększenie roli ekonomii społecznej i solidarnej jako narzędzia rozwoju lokalnego zaspokajającego potrzeby społeczne (Obszar: Ekonomia społeczna);

- Zwiększenie roli i jakości usług społecznych świadczonych w regionie (Obszar: Usługi społeczne).

Ponadto, należy zwrócić uwagę, iż integralną częścią Strategii w zakresie polityki społecznej, stanowią następujące programy:

- Wojewódzki Programu Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania ich Wykluczeniu Społecznemu oraz Pomocy w Zatrudnianiu Osób Niepełnosprawnych Województwa Łódzkiego 2030;
- Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Województwa Łódzkiego 2025;
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Województwa Łódzkiego 2025.

II.PROCES USPOŁECZNIANIA, SŁOWNIK POJĘĆ ORAZ UCZESTNICZY

1. Proces uspołeczniania

Uspołecznienie procesu planowania strategicznego jest wymogiem Unii Europejskiej i wiąże się w praktyce z zastosowaniem w procesie planowania co najmniej dwóch z czterech niżej podanych zasad polityki strukturalnej Unii Europejskiej:

- **programowanie** – obowiązek tworzenia długookresowych strategii i planów rozwoju na poziomie narodowym, wojewódzkim i wszędzie tam, gdzie jest to uzasadnione potrzebami lokalnymi – także na poziomie gmin i powiatów,
- **subsidiarność** – jasne określenie kompetencji władzy wykonawczej różnych szczebli i upoważnienie (na mocy stosowanych aktów prawnych) samorządów do programowania i realizacji polityki społecznej regionu,
- **partnerstwo** – statutowy obowiązek konsultowania polityki społecznej z partnerami społecznymi na każdym poziomie programowania polityki społecznej.
- **koncentracja** – wybór i ustalenie hierarchii priorytetów w ramach programów operacyjnych i systematyczne zwiększanie przydziału środków na te działania w obszarach, na których koncentrują się problemy społeczne i ekonomiczne.

W niniejszej Strategii zostały uwzględnione wszystkie 4 zasady.

2. Słownik pojęć

- WIZJA - dokąd zmierzamy, kim chcemy się stać, w imię jakich wartości działamy,
- MISJA – sens naszego istnienia i działania,
- PRIORYTETY – najważniejsze cele, pierwszoplanowa sprawa (zgodnie z nomenklaturą KSRR),
- CELE (KIERUNKI STRATEGICZNE) – opisują pożądane zmiany struktury powiązań i jakości w podsystemach rozwoju,
- ZADANIA – upodmiotowiony harmonogram działań (programów, czasów).

III. WIZJA, MISJA ORAZ CEL STRATEGICZNY

Wizja rozwoju jest określeniem takiego obrazu Gminy Rokiciny, jaki jednostka (samorządu) oraz jej mieszkańcy (uczestnicy procesu planowania), chcieliby osiągnąć za kilka lat. Wizja określa bardzo ogólnie dlaczego działamy, do czego dążymy, jakie chcemy osiągnąć cele, jeśli podejmiemy działania strategiczne.

Wobec powyższego, mając na względzie przeprowadzoną Diagnozę Problemów Społecznych, a także kontynuując dotychczasowe działania (na podstawie wcześniejszej Strategii), w niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rokiciny, wizja została sformułowana w następujący sposób:

Gmina Rokiciny jako miejsce przyjazne i otwarte dla mieszkańców, które:

- zapewnia profesjonalną pomoc społeczną, efektywnie rozwiązuje problemy socjalne oraz bytowe mieszkańców, wspiera osoby potrzebujące pomocy;
- prowadzi aktywną i efektywną politykę prozdrowotną;
- gwarantuje nowoczesną edukację, niezależną od wieku czy niepełnosprawności;
- umożliwia i sprzyja integracji społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Misję Gminy Rokiciny, wobec przedstawionej wizji, a także dotychczas prowadzonych działań, należy przedstawić następująco:

***„Rokiciny – gmina zapewniająca pomoc, wsparcie
oraz bezpieczeństwo swoim mieszkańcom”.***

Celem strategicznym, a zarazem podstawowym (wyjściowym) jest opracowanie harmonijnego planu działania, spójnego z przedstawioną wizją, uwzględniającego szczegółowy podział na priorytetowe obszary.

IV.CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA SPOŁECZNEGO

INFORMACJE OGÓLNE

Gmina Rokiciny³ ma 5 957 mieszkańców, z czego 52,2% stanowią kobiety, a 47,8% mężczyźni. W latach 2002-2022 liczba mieszkańców wzrosła o 2,5%. Średni wiek mieszkańców wynosi 42,1 lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa łódzkiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Mieszkańcy gminy Rokiciny zawarli w 2021 roku 35 małżeństw, co odpowiada 5,7 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to znacznie więcej od wartości dla województwa łódzkiego oraz znacznie więcej od wartości dla Polski.

Gmina Rokiciny ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -41. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -6,63 na 1000 mieszkańców gminy Rokiciny. W 2021 roku urodziło się 58 dzieci, w tym 53,4% dziewczynek i 46,6% chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,53 i jest porównywalny do średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

56,6% mieszkańców gminy Rokiciny jest w wieku produkcyjnym, 19,9% w wieku przedprodukcyjnym, a 23,5% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Gmina Rokiciny ma powierzchnię 90,58 km², z czego 74,23 km² stanowią użytki rolne, a 13,35 km² – lasy. W Gminie zarejestrowano łącznie 538 podmiotów gospodarczych, z czego 454 stanowią osoby fizyczne wykonujące działalność gospodarczą. Przeważają branże: handel i naprawy, przetwórstwo przemysłowe oraz budowlana.

Gmina Rokiciny dysponuje 13 mieszkaniami komunalnymi.

³ Dane w podrozdziale „Informacje ogólne” ze strony www.polskawliczbach.pl

STRUKTURA LUDNOŚCI

GRUPA WIEKOWA	GMINA		
	OGÓLEM	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI
2021 rok			
Wiek przedprodukcyjny (0 - 18 lat)	1201	588	613
Wiek produkcyjny (19 – 60/65)	3516	1626	1890
Wiek poprodukcyjny (powyżej 61/66)	1259	859	400
2022 rok			
Wiek przedprodukcyjny (0 - 18 lat)	1183	586	597
Wiek produkcyjny (19 – 60/65)	3496	1621	1875
Wiek poprodukcyjny (powyżej 61/66)	1278	862	416

Źródło: Urząd Gminy w Rokicinach

SZKOLNICTWO PODSTAWOWE I PONADPODSTAWOWE

Struktura placówek oświatowych w Gminie Rokiciny .

Liczba placówek	2021/2022	2022/2023
Placówki wychowania przedszkolnego	1 (Gminne Przedszkole w Rokicinach oraz 2 oddziały: w Łaznowie oraz w Jankowie)	
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	225	227
Szkoły podstawowe	2	2
Uczniowie szkół podstawowych	473	466

POMOC SPOŁECZNA

Ilość osób objętych pomocą społeczną z powodu trudnej sytuacji życiowej.

	2021 ROK	2022 ROK
LICZBA ŚWIADCZENIOBIORCÓW OTRZYMUJĄCYCH POMOC NA PODSTAWIE WYDANYCH DECYZJI	137	122
W TYM ZADANIA WŁASNE	136	119
W TYM ZADANIA ZLECONE	1	3
LICZBA RODZIN	105	90
LICZBA OSÓB W RODZINACH	203	178

Głównym podmiotem realizującym zadania z zakresu pomocy społecznej jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rokicinach (dalej jako: GOPS lub OPS). Szczegółowe przedstawienie danych dotyczących ilości osób objętych pomocą społeczną z powodu trudnej sytuacji życiowej znajduje się w tabeli poniżej (nast. strona).

Poza GOPS, na terenie Gminy funkcjonują:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

BEZROBOCIE

	2021 ROK		2022 ROK	
	OGÓLEM	KOBIETY	OGÓLEM	KOBIETY
BEZROBOTNI	119	55	113	56
Z PRAWEM DO ZASIŁKU	15	9	15	9

Ilość osób objętych pomocą społeczną z powodu trudnej sytuacji życiowej.

	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH	LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
	2021rok		2022 rok	
UBÓSTWO	3	3	7	8
SIEROCTWO	0	0	0	0
OCHRONA MACIERZYŃSTWA	13	59	8	43
BEZDOMNOŚĆ	4	4	2	2
NIEPELNOSPRAWNOŚĆ	45	72	43	74
BEZRADNOŚĆ	10	28	6	17
DLUGOTRWALA CHOROBA	54	91	35	59
ALKOHOLIZM	1	1	1	1
NARKOMANIA	0	0	1	1
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO	0	0	1	1

V. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1. Badania

W Gminie Rokiciny, 2023 r. przeprowadzona została Diagnoza Postrzegania Problemów Społecznych przez mieszkańców Gminy Rokiciny. Zróżnicowany dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk. Głównym celem badań była analiza wybranych problemów społecznych, występujących na terenie gminy. Badany obszar dotyczył poniższych kwestii:

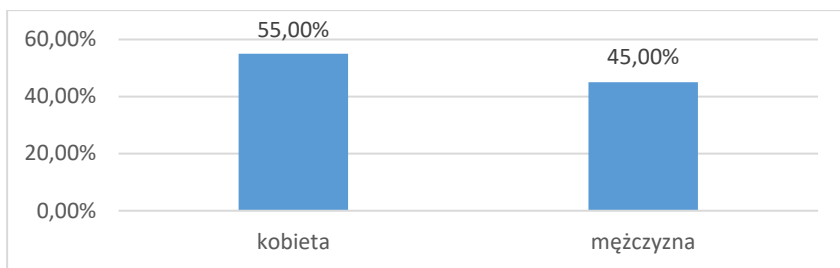
- warunków życia mieszkańców gminy, w tym dostępności do opieki zdrowotnej, miejsc spędzania czasu wolnego oraz dostępności do transportu publicznego w gminie Rokiciny,
- przyczyn problemów społecznych,
- ubóstwa,
- sytuacji osób niepełnosprawnych, długotrwale chorych,
- poziomu poczucia bezpieczeństwa mieszkańców gminy Rokiciny,
- bezrobocia,
- wykluczenia społecznego,
- uzależnień i przemocy domowej,
- problemów osób starszych oraz młodzieży,
- zaangażowania władz w rozwiązywanie problemów społecznych i zadowolenia wobec oferty wsparcia dla mieszkańców gminy.

W badaniu łącznie wzięły udział 103 osoby (dorośli mieszkańcy).

2. Wyniki ankiet

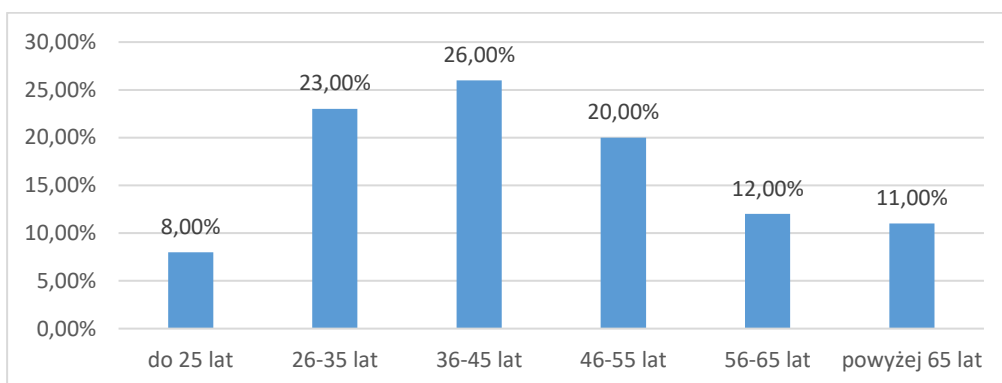
DOBÓR PRÓBY

Na pytania dotyczące strefy społecznej odpowiedzi udzieliło 103 dorosłych mieszkańców gminy. Wśród nich większość stanowiły kobiety (55,00%). Natomiast mężczyzn było 45,00%.

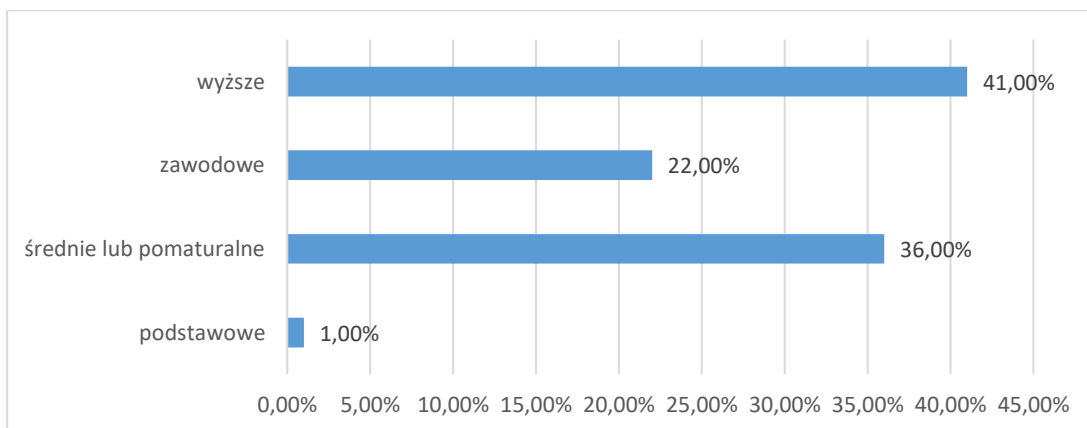
Wykres 1 Płeć.

26,00% ankietowanych znajdowało się w grupie wiekowej 36-45 lat. Następnie mieszkańcy byli w wieku: 26-35 lat (23,00%), 46-55 lat (20,00%), 56-65 lat (12,00%), do 25 roku życia (8,00%) oraz powyżej 65 roku życia (11,00%).

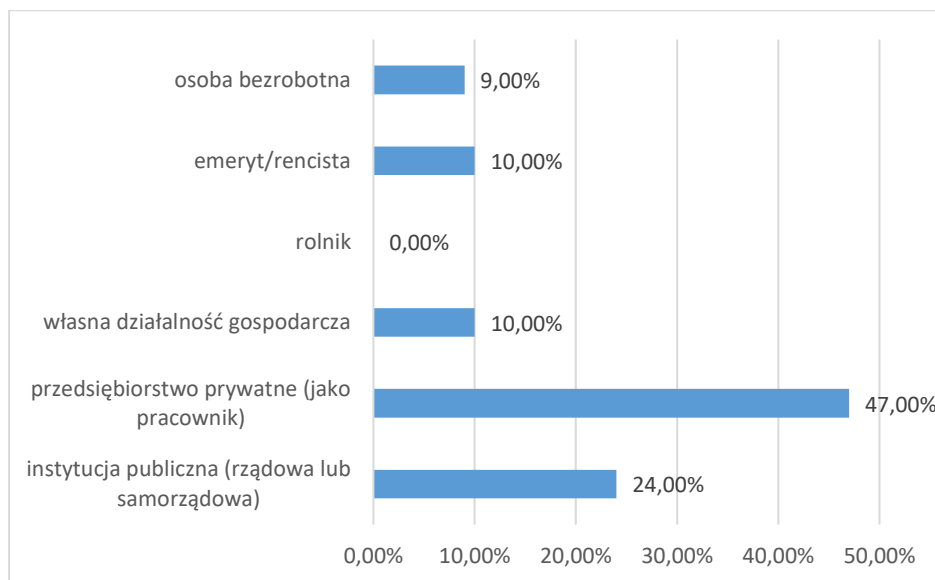
Wykres 2 Wiek.

Największa część respondentów posiadała wykształcenie wyższe (41,00%) oraz średnie lub pomaturalne (36,00%). Następnie 22,00% osób posiadało wykształcenie zawodowe, a 1,00% wykształcenie podstawowe.

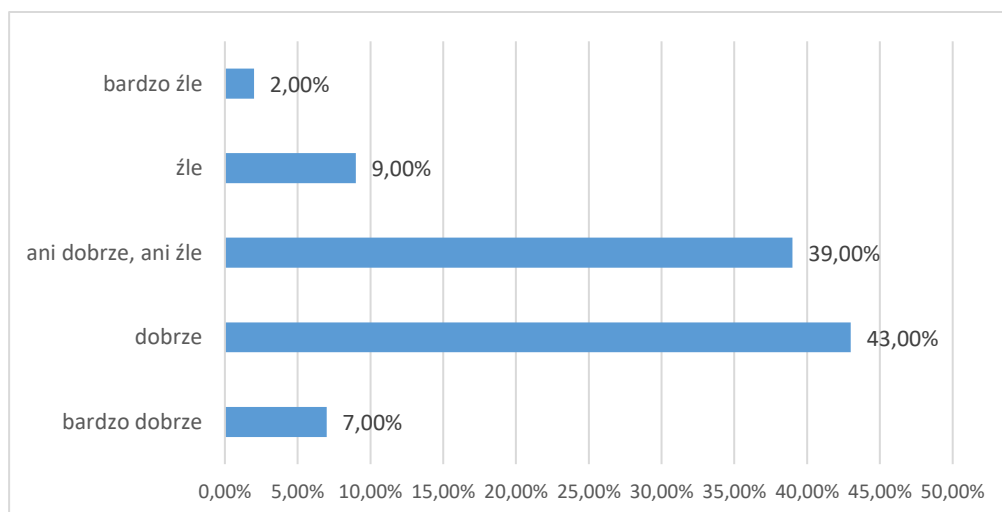
Wykres 3 Wykształcenie

47,00% ankietowanych jest zatrudnionych w prywatnych przedsiębiorstwach. Kolejne 24,00% osób pracuje w instytucjach publicznych, 10,00% osób prowadzi własną działalność gospodarczą, kolejne 10,00% badanych jest na emeryturze lub rencie, a 9,00% mieszkańców to osoby bezrobotne.

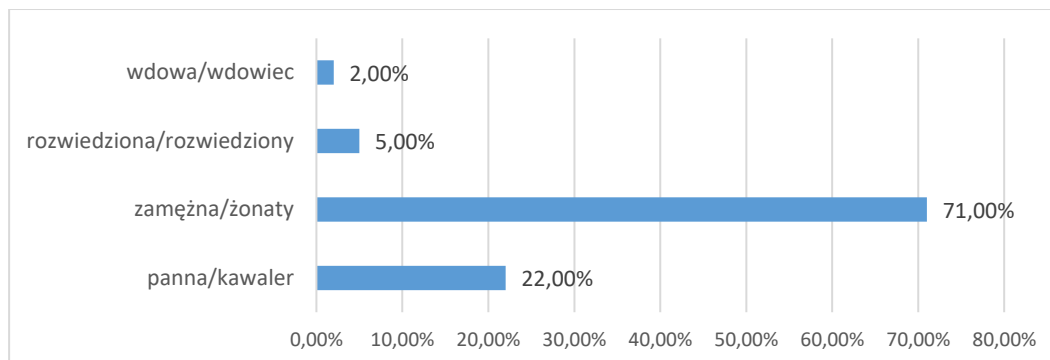
Wykres 4 Miejsce zatrudnienia

43,00% respondentów uważa, że ich sytuacja materialna jest dobra. Natomiast „ani dobrze, ani źle” oceniło ją 39,00% badanych, a bardzo dobrze 7,00% osób. W złej sytuacji materialnej znajduje się 9,00% badanych, a 2,00% osób oceniło swoją sytuację materialną jako bardzo złą.

Jak ocenia Pan/i swoją sytuację materialną?

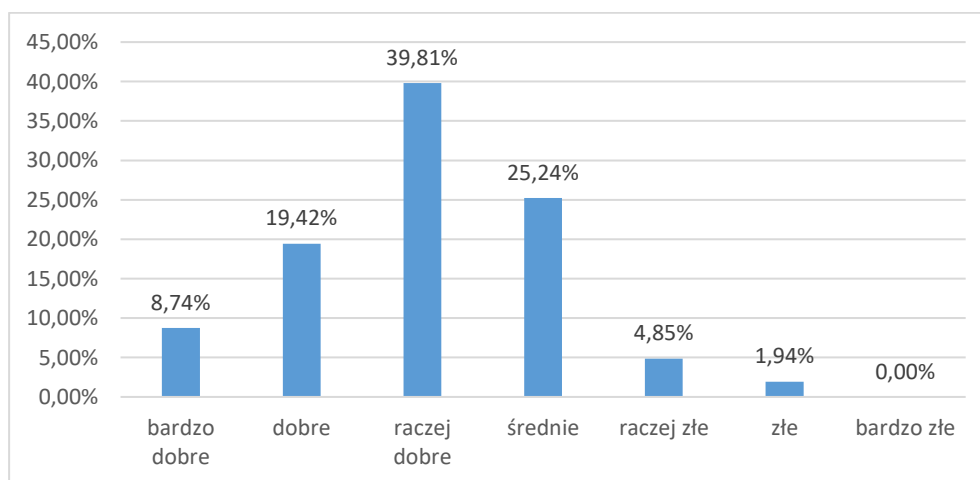
Ponad połowa respondentów to osoby w związku małżeńskim (71,00%). 22,00% ankietowanych jest stanu wolnego, 2,00% to wdowy i wdowcy, a 5,00% respondentów stanowiły osoby rozwiedzione.

Wykres 5 Stan cywilny

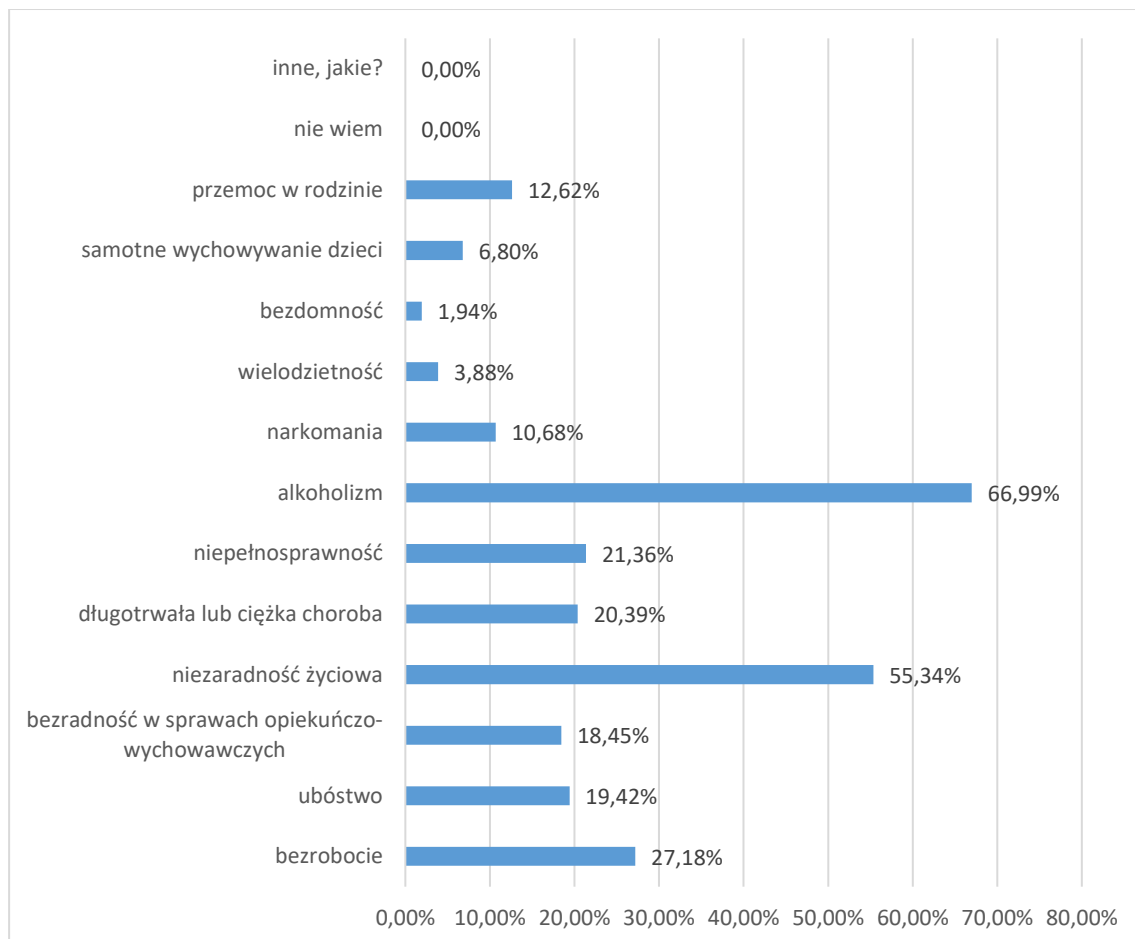
PROBLEMY SPOŁECZNE MIESZKAŃCÓW GMINY ROKICINY

W pierwszym pytaniu dotyczącym problemów społecznych w Gminie Rokiciny, mieszkańców poproszono o ocenę aktualnych warunków życia w gminie. Ankietowani w większości przyznawali, iż są raczej dobre – takiej odpowiedzi udzieliło 39,81% osób. Kolejno 25,24% badanych wskazało odpowiedź „średnie”, 19,42% - „dobre”, a 8,74% badanych wskazało odpowiedź „bardzo dobre”. Następnie łącznie 6,79% osób twierdzi, iż są one złe, w tym: raczej złe (4,85%) oraz złe (1,94%).

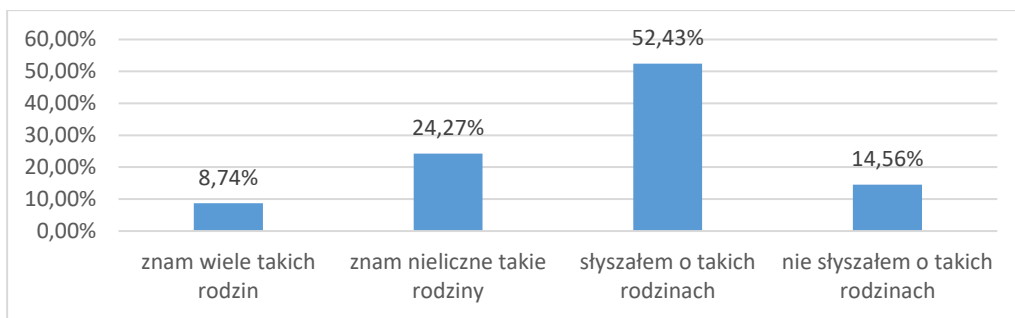
Wykres 6 Jak ocenia Pan/i aktualne warunki życia mieszkańców gminy?

Następnie ankietowanych poproszono o wskazanie głównych przyczyn problemów społecznych, które powodują trudne warunki życia w gminie. Ankietowani wskazywali między innymi: alkoholizm (66,99%), niezaradność życiową (55,34%), bezrobocie (27,18%), czy też niepełnosprawność (21,36%).

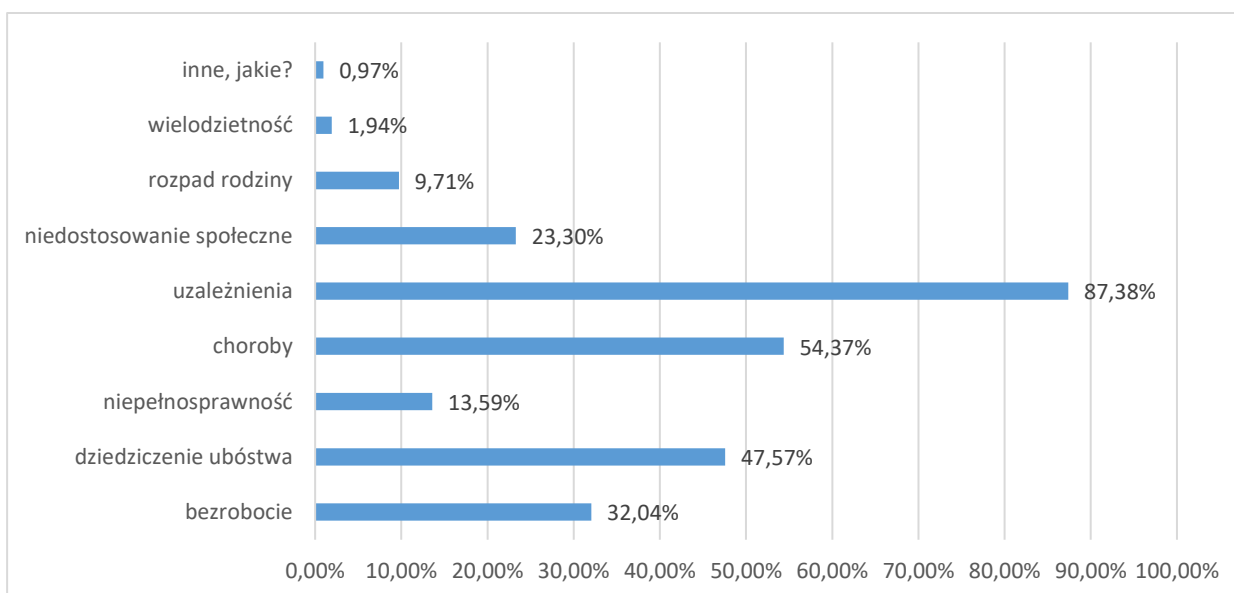
Wykres 7 Jakie są według Pana/i główne przyczyny problemów społecznych mieszkańców powodujące trudne warunki życia?

Kolejne pytanie miało na celu oszacowanie liczby rodzin ubogich na terenie gminy. Większość ankietowanych przyznało, że zna lub słyszało o takich rodzinach oraz znają nieliczne rodziny ubogie (łącznie 85,44% osób). Pozostałe 14,56% osób nie słyszało o takich rodzinach.

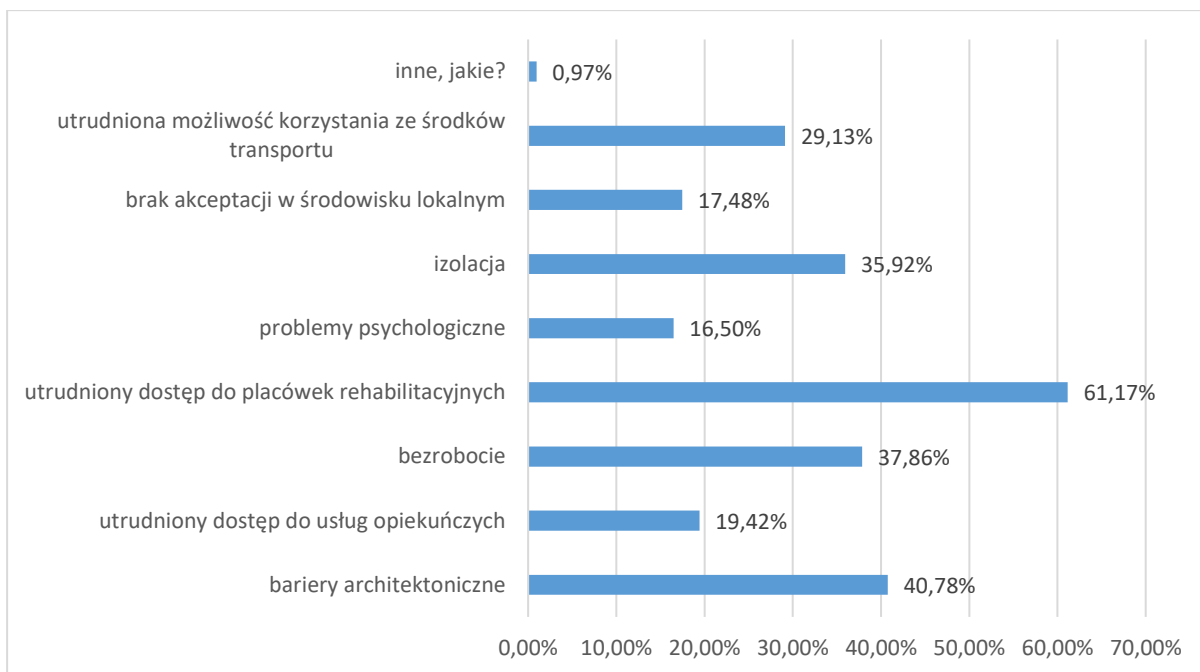
Wykres 8 Czy Pana/i zdaniem na terenie Gminy Rokiciny jest dużo rodzin ubogich?

Zdaniem ankietowanych głównymi przyczynami popadania w ubóstwo są m.in.: uzależnienia (87,38%), choroby (54,37%), dziedziczenie ubóstwa (47,57%), bezrobocie (32,04%), czy też niedostosowanie społeczne (23,30%). W odpowiedzi „inne, jakie?” (0,97%) napisano: „brak chęci do pracy”.

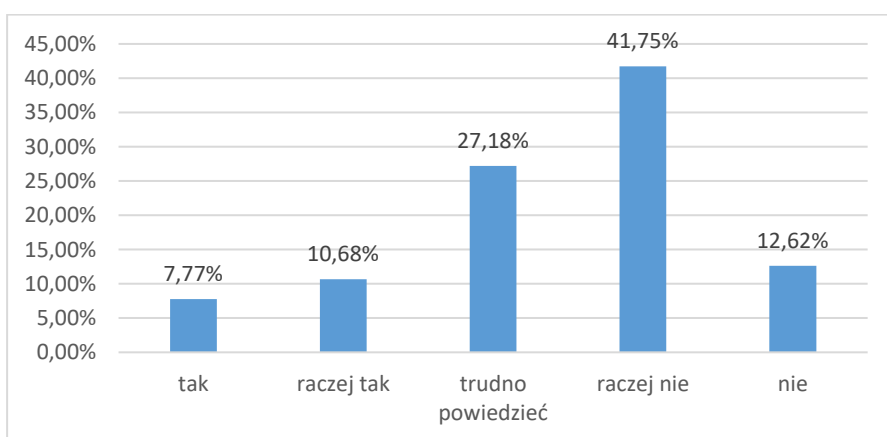
Wykres 9 Jakie są Pana/i zdaniem przyczyny popadania w ubóstwo? (Pytanie wielokrotnego wyboru).

Dodatkowo ankietowanych zapytano o problemy, z którymi mogą zmagać się osoby niepełnosprawne na terenie gminy. Najczęściej wskazywano na: utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych (61,17%), bariery architektoniczne (40,78%), izolacja (35,92%), czy też utrudniona możliwość korzystania ze środków transportu (29,13%). W odpowiedzi „inne, jakie?” (0,97%) nie udzielono konkretnych odpowiedzi.

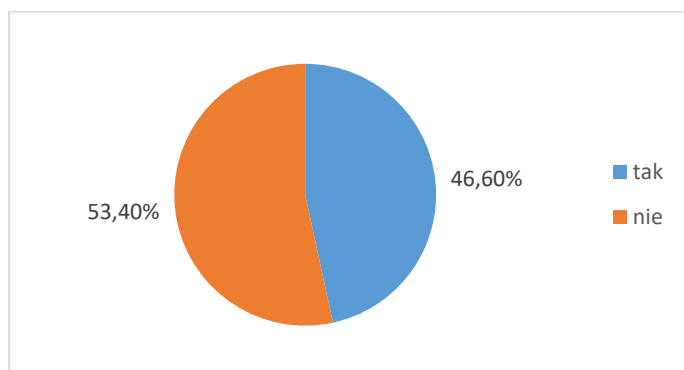
Wykres 10 Według Pana/i z jakimi problemami społecznymi najczęściej spotykają się osoby niepełnosprawne? (Pytanie wielokrotnego wyboru).

Jedynie 10,68% osób uważa, że oferta pomocy dla osób niepełnosprawnych na terenie gminy jest raczej wystarczająca, a 7,77% osób uważa, iż jest ona wystarczająca. Z tą opinią nie zgodziło 54,37% osób, w tym 41,75% uważa, że jest ona raczej niewystarczająca, a dla 12,62% osób jest ona niewystarczająca. Dodatkowo 27,18% osób wybrało odpowiedź „trudno powiedzieć”.

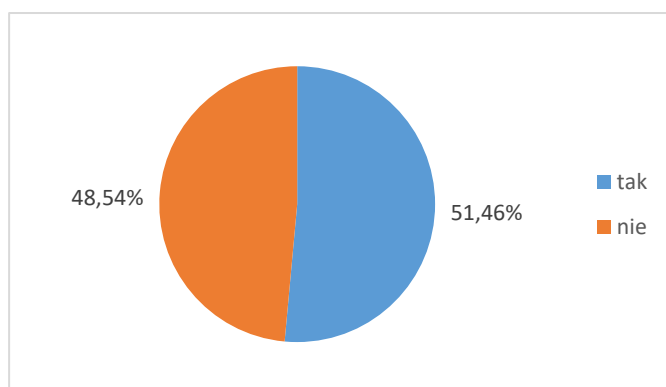
Wykres 11 Czy oferta pomocy dla osób niepełnosprawnych na terenie Gminy Rokiciny (np. dostęp do placówek rehabilitacyjnych) jest wystarczająca?

Spośród wszystkich osób ankietowanych 46,60% wskazało, iż w skład ich rodziny wchodzi osoba długotrwale chora.

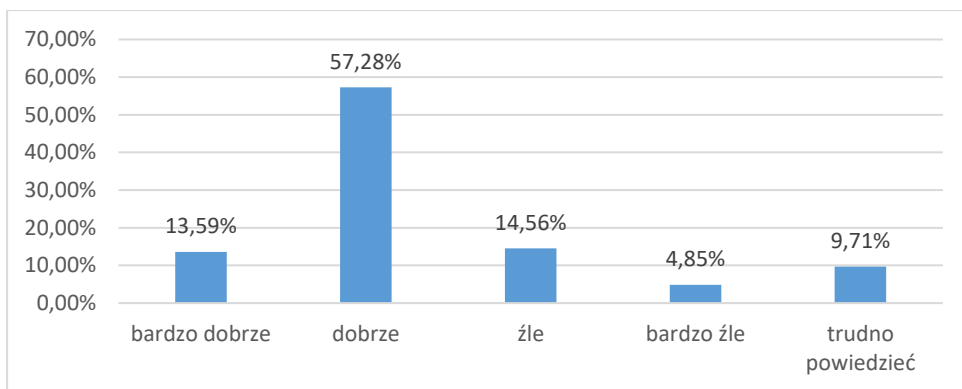
Wykres 12 Czy w skład Pana/i rodziny wchodzi osoba długotrwale chora?

Kolejno, 51,46% ankietowanych uważa, że dostęp do opieki zdrowotnej w gminie jest wystarczający, jednak pozostałe 48,54% osób nie zgodziło się z tą opinią.

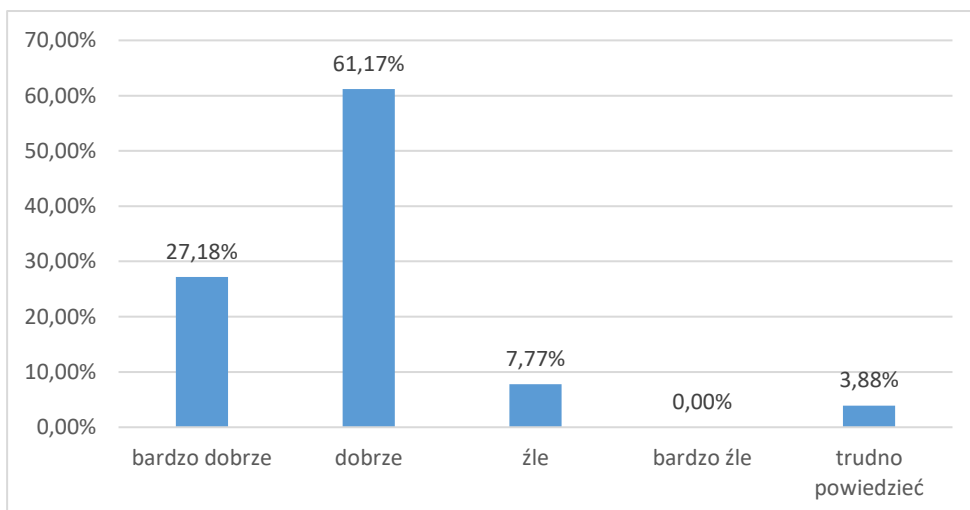
Wykres 13 Czy dostęp do placówek opieki zdrowotnej na terenie gminy jest wystarczający?

Zdaniem większości ankietowanych miejsca do spędzania wolnego czasu w Gminie Rokiciny (plac zabaw, boiska, tereny rekreacyjne, miejsca zielone) są łatwo dostępne (57,28%). Dodatkowo 13,59% osób twierdzi, że są one bardzo łatwo dostępne, a łącznie 19,41% mieszkańców ocenia negatywnie dostępność miejsc do spędzania czasu wolnego w gminie, w tym: źle – 14,56%, bardzo źle – 4,85%. Pozostałe 9,71% osób wskazuje na odpowiedź „trudno powiedzieć”.

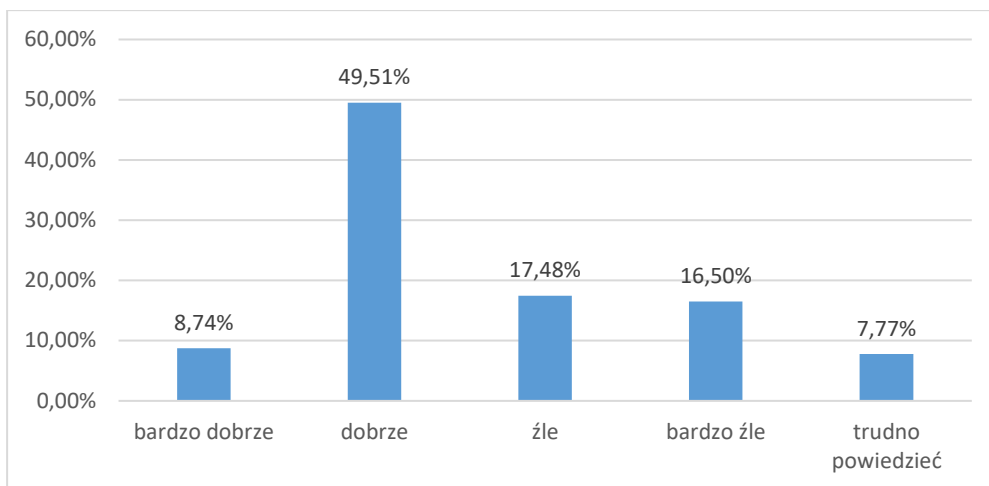
Wykres 14 Proszę określić jak ocenia Pan/i dostępność miejsc spędzania wolnego czasu w Gminie Rokiciny (plac zabaw, boiska, tereny rekreacyjne, miejsca zielone, itp.)?

Większość mieszkańców czuje się bezpiecznie w gminie (łącznie 88,35%). Natomiast 7,77% osób ankietowanych ocenia swoje bezpieczeństwo na terenie gminy jako złe, a pozostałe 3,88% respondentów wskazuje na odpowiedź „trudno powiedzieć”.

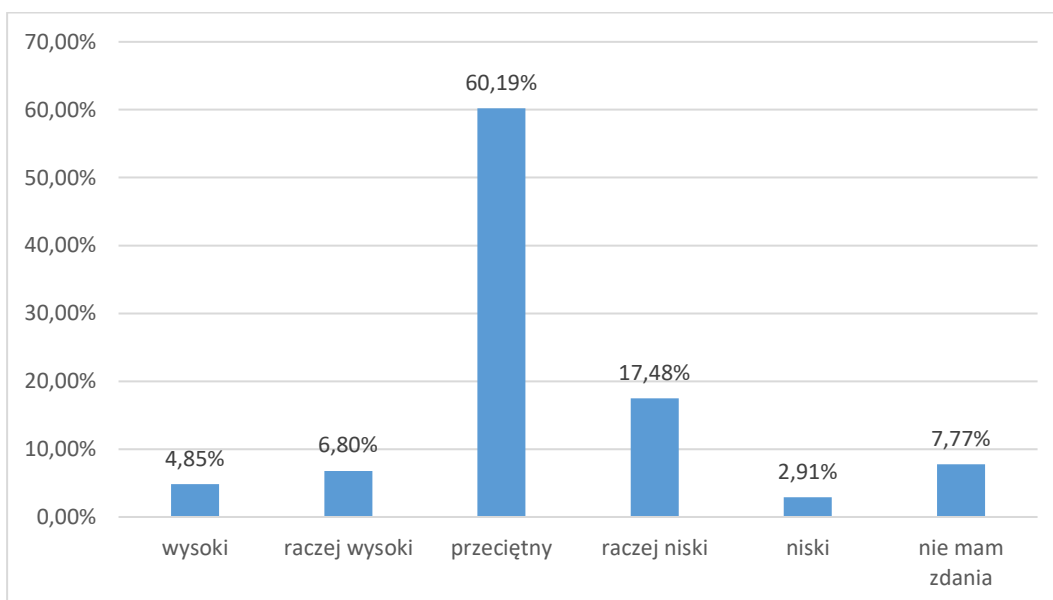
Wykres 15 Proszę określić jak ocenia Pana/i poczucie bezpieczeństwa w Gminie Rokiciny?

Według większości mieszkańców dostępność do transportu publicznego w Gminie Rokiciny jest dobra – taką odpowiedź wskazuje 49,51% osób, a 8,74% respondentów ocenia ją na stopień „bardzo dobry”. Następnie 17,48% mieszkańców wskazuje na odpowiedź „złe”, a dla 16,50% osób dostępność do transportu publicznego jest na bardzo złym poziomie. Pozostałe 7,77% osób ciężko jest odpowiedzieć jednoznacznie na to pytanie.

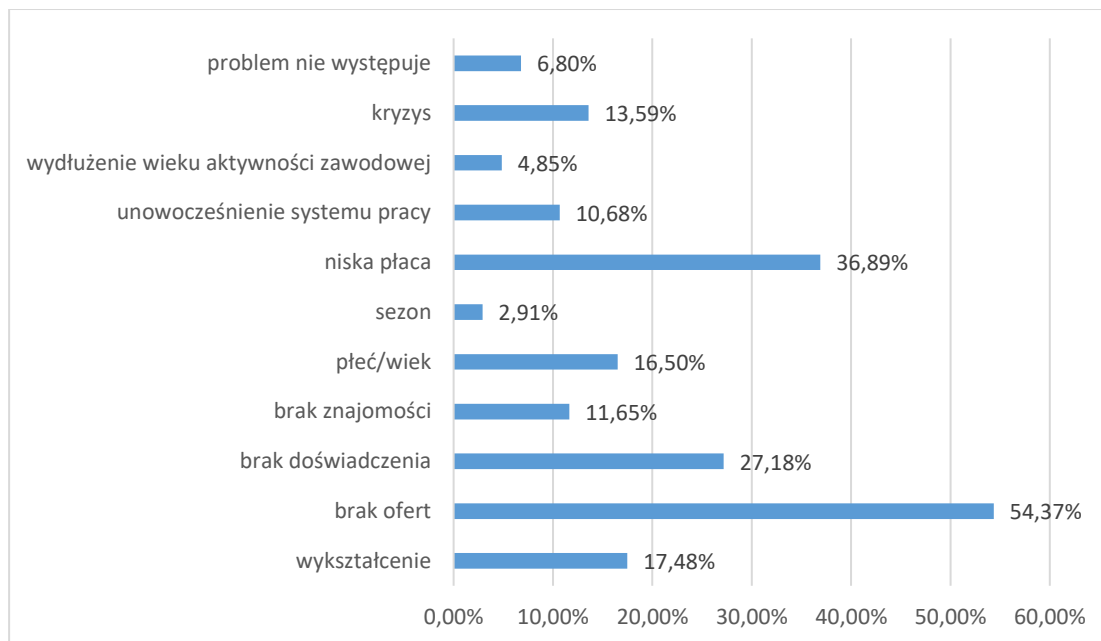
Wykres 16 Proszę określić jak ocenia Pan/i dostępność transportu publicznego w Gminie Rokiciny?

Następnie mieszkańców zapytano jaki jest ich zdaniem poziom bezrobocia w gminie. Większość osób twierdzi, że jest on przeciętny (60,19%), a 6,80% wskazuje na odpowiedź „raczej wysoki” lub 4,85% - wysoki. Kolejno w opinii 17,48% osób jest on raczej niski lub 2,91% wskazuje na odpowiedź „niski”. Dodatkowo 7,77% mieszkańców nie ma zdania na ten temat.

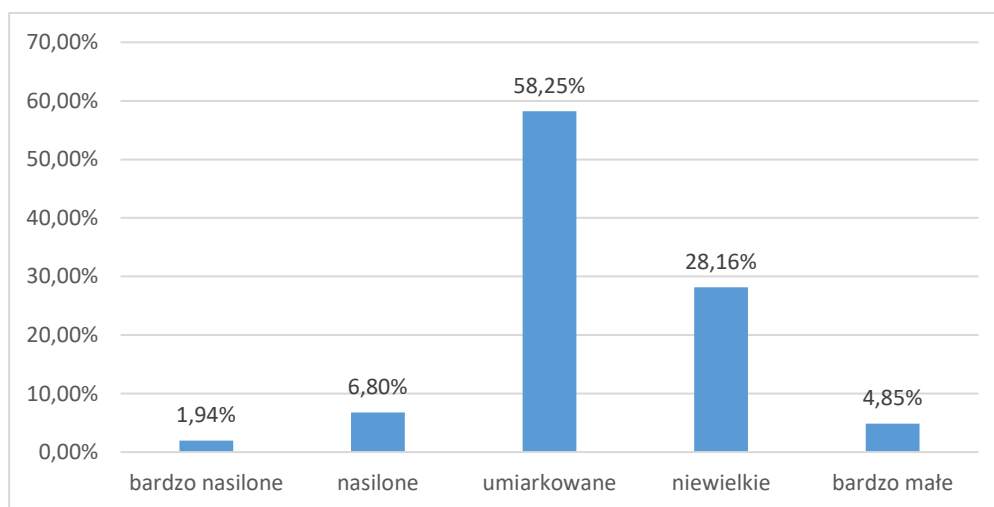
Wykres 17 Jaki jest Pana/i zdaniem poziom bezrobocia w gminie?

Aby uzupełnić poprzednie pytanie, mieszkańców zapytano jakie w ich opinii są przyczyny bezrobocia. Respondenci najczęściej wskazywali: brak ofert (53,37%), niska płaca (36,89%), brak doświadczenia (27,18%), wykształcenie (17,48%), płeć/wiek (16,50%), czy też kryzys (13,59%).

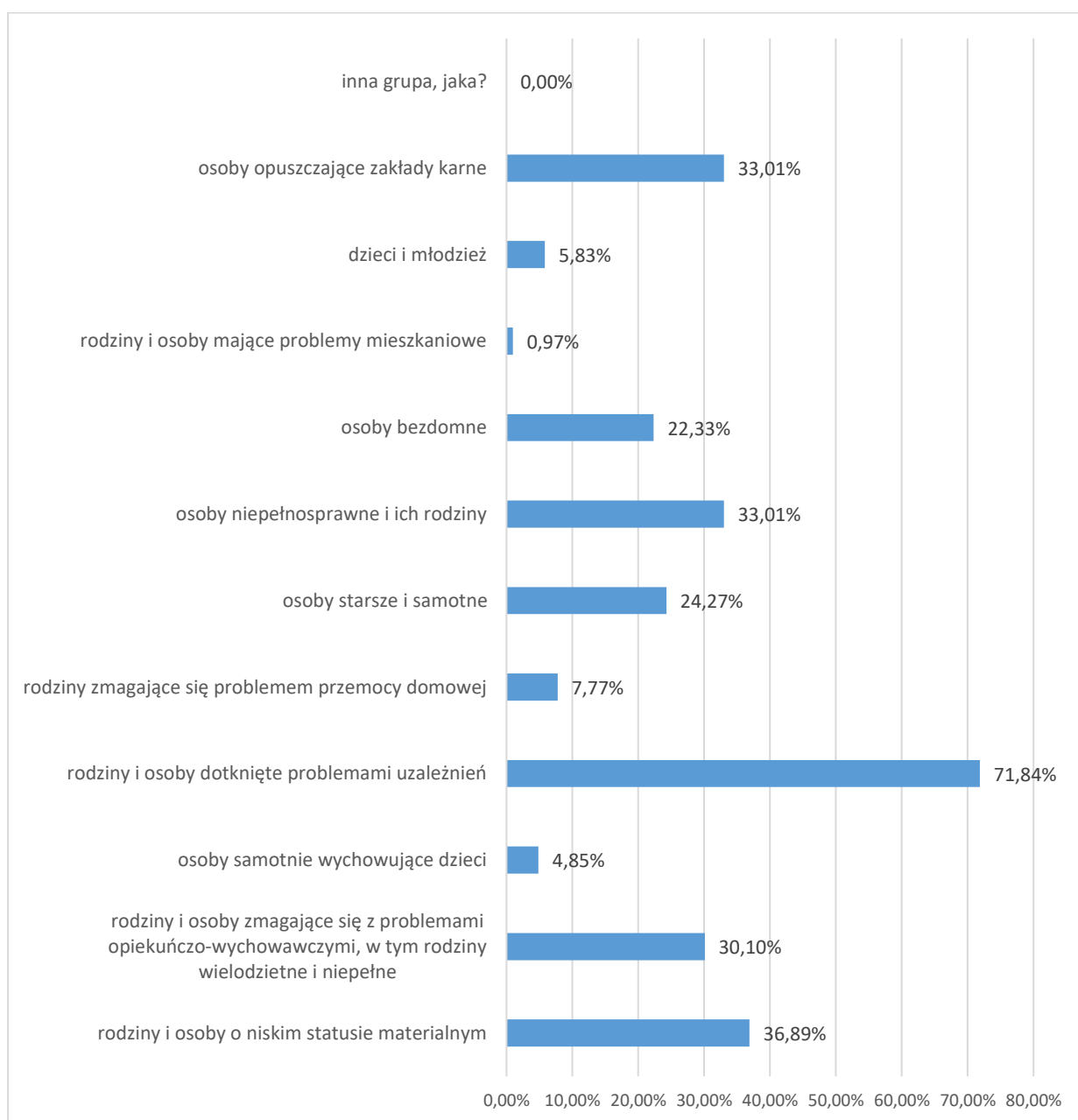
Wykres 18 Jakich Pana/i zdaniem są przyczyny bezrobocia?

Według 58,25% ankietowanych problem wykluczenia społecznego w gminie jest umiarkowany, a 6,80% osób uważa, że jest on nasilony. Dodatkowo dla 1,94% respondentów poziom wykluczenia społecznego w gminie jest bardzo nasilony. Następnie 28,16% osób ocenia go jako niewielkie, a 4,85% wskazuje, że jest bardzo małe.

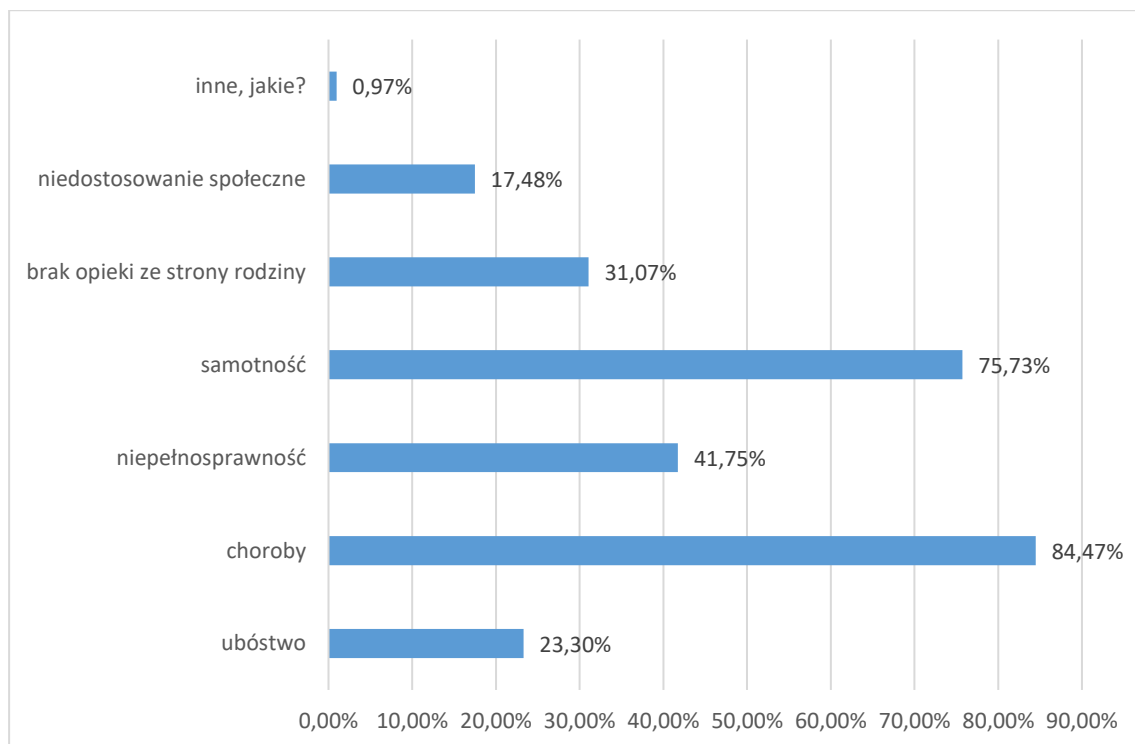
Wykres 19 Jak ocenia Pan/i skalę problemu wykluczenia społecznego w gminie?

W celu uzupełnienia poprzedniego pytania, mieszkańców zapytano jakie grupy ich zdaniem są zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie. Według respondentów są to najczęściej rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień (71,84%), rodziny i osoby o niskim statusie materialnym (36,89%), czy też osoby niepełnosprawne i ich rodziny oraz osoby opuszczające zakłady karne (33,01%).

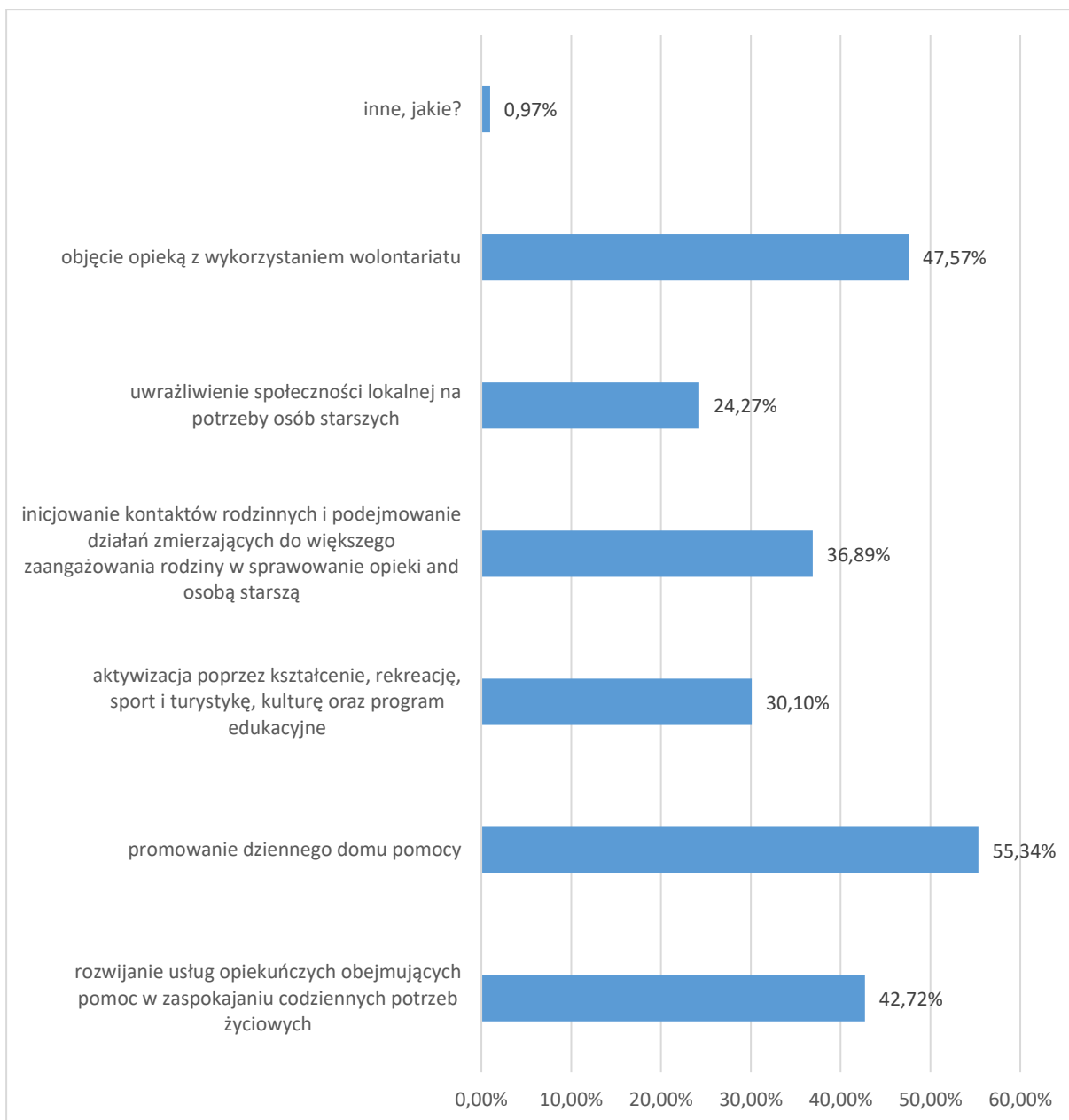
Wykres 20 Jakie grupy zdaniem Pana/i są zagrożone wykluczeniem społecznym w gminie? Proszę zaznaczyć maksymalnie trzy odpowiedzi.

Mieszkańców poproszono również o wskazanie problemów, z jakimi borykają się osoby starsze zamieszkujące Gminę Rokiciny. Ankietowani wskazywali na: choroby (84,47%), samotność (75,73%), niepełnosprawność (41,75%), brak opieki ze strony rodziny (31,07%), czy też ubóstwo (23,30%). Dodatkowo w odpowiedzi „inne, jakie?” (0,97%) mieszkańcy nie napisali konkretnych odpowiedzi.

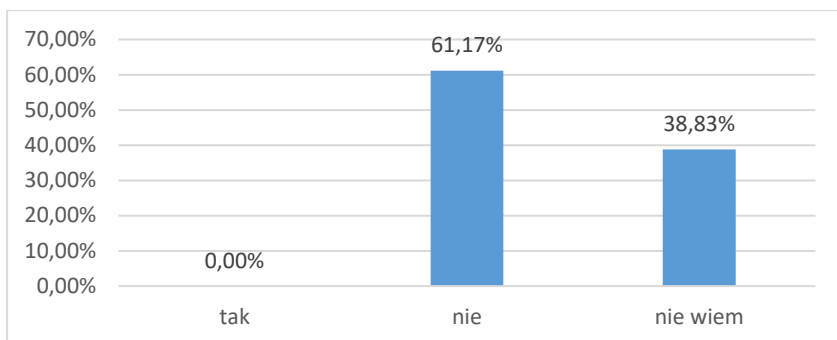
Wykres 21 Z jakimi problemami społecznymi na terenie gminy najczęściej borykają się osoby starsze? (Pytanie wielokrotnego wyboru).

Dodatkowo respondenci wskazywali jakie działania umożliwiłyby osobom starszym pełniejszy udział w życiu społecznym na terenie Gminy Rokiciny. Mieszkańcy najczęściej wymieniali: promowanie dziennego domu pomocy (55,34%), objęcie opieką z wykorzystaniem wolontariatu (47,57%), rozwijanie usług opiekuńczych obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych (42,72%), inicjowanie kontraktów rodzinnych i podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowanie opieki nad osobą starszą (36,89%) oraz aktywizacja poprzez kształcenie, rekreację, sport i turystykę, kulturę oraz programy edukacyjne (30,10%).

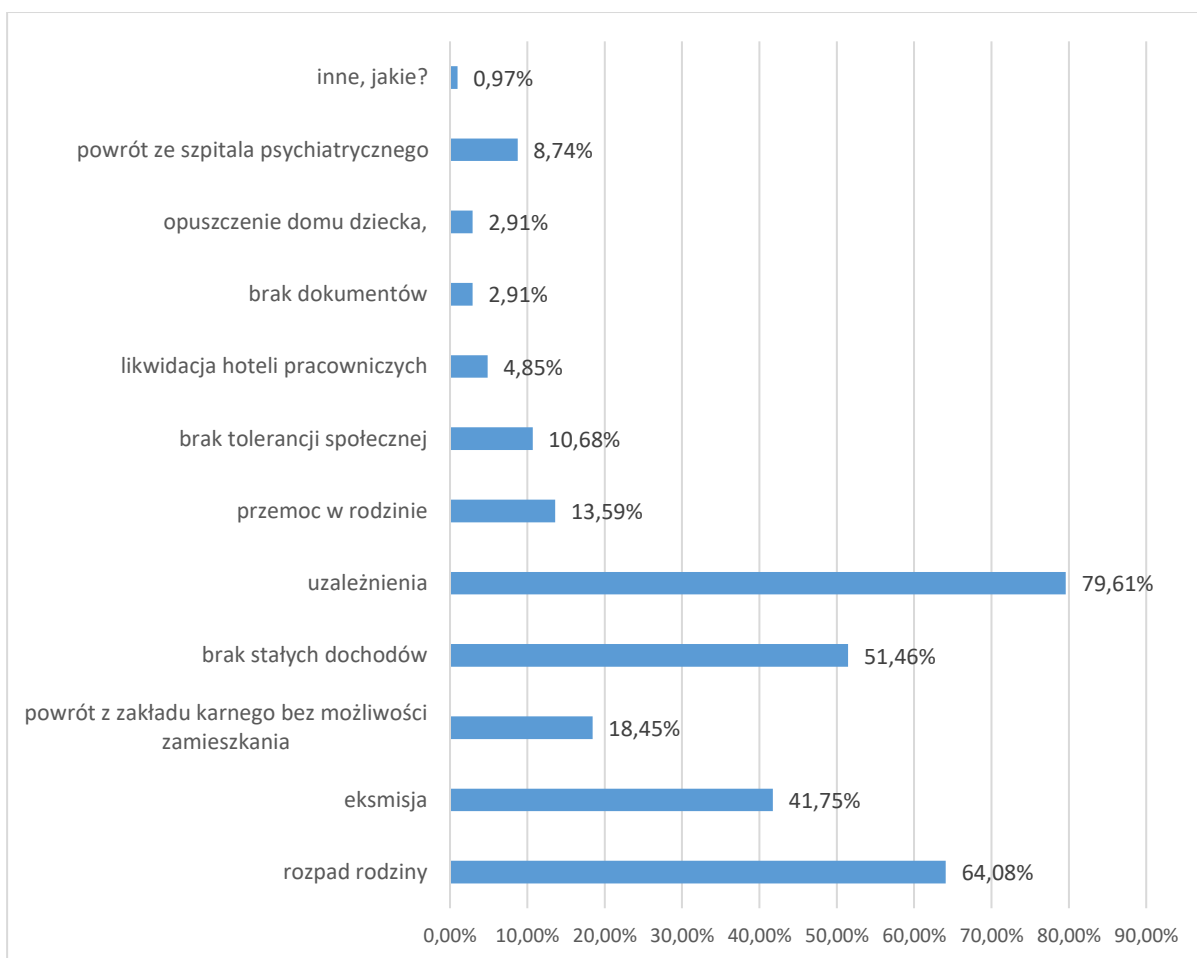
Wykres 22 Jakie działania umożliwiłyby osobom starszym pełniejszy udział w życiu społecznym na terenie Gminy Rokiciny?

Kolejne pytanie miało na celu oszacowanie liczby osób bezdomnych w Gminie Rokiciny. 61,17% mieszkańców twierdzi iż, na terenie gminy nie ma dużo osób bezdomnych, a 38,83% nie ma wiedzy na ten temat.

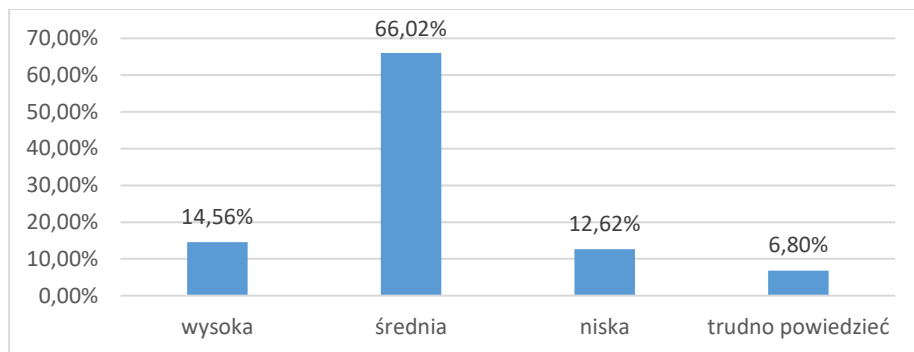
Wykres 23 Czy Pana/i zdaniem na terenie gminy jest dużo osób bezdomnych?

Zdaniem ankietowanych głównymi przyczynami popadania w bezdomność są: uzależnienia (79,61%), rozpad rodziny (64,08%), brak stałych dochodów (51,46%), eksmisja (41,75%), czy też powrót z zakładu karnego bez możliwości zamieszkania (18,45%). W odpowiedzi „inne, jakie?” (0,97%) respondenci nie wymienili konkretnych przykładów.

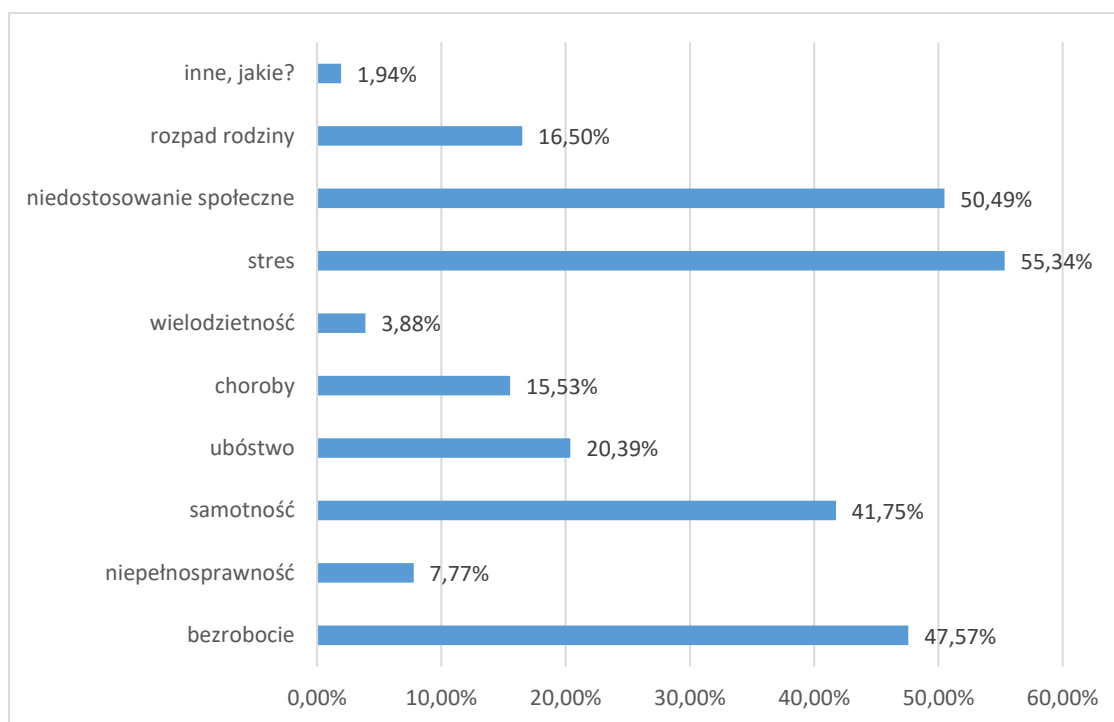
Wykres 24 Jakie są Pana/i zdaniem przyczyny popadania w bezdomność? Proszę zaznaczyć maksymalnie trzy odpowiedzi.

Odnośząc się do kolejnego zadanego pytania, 14,56% mieszkańców twierdzi, że problem uzależnień na terenie Gminy Rokiciny jest wysoki, 66,02% ocenia jego skalę jako średnią, a 12,62% osób uważa, że jest ona niska. Dodatkowo 6,80% respondentom ciężko jest odpowiedzieć jednoznacznie na zadane im pytanie.

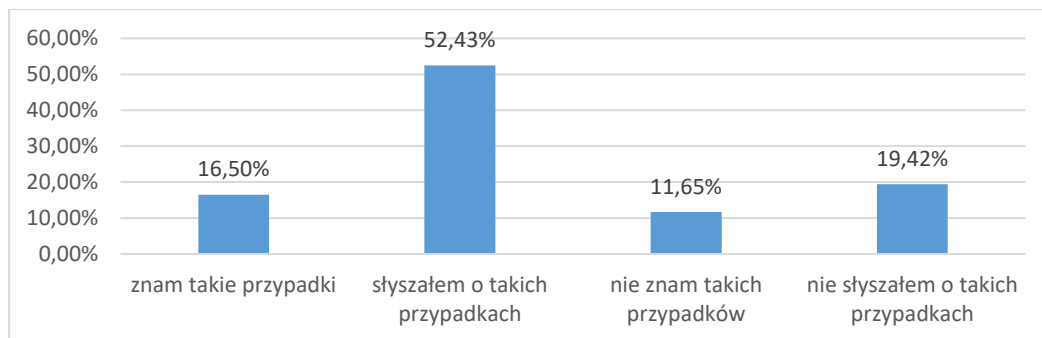
Wykres 25 Jaka jest skala problemu uzależnień na terenie Gminy Rokiciny?

Następnie ankietowanych poproszono o wskazanie głównych przyczyn występowania uzależnień. Mieszkańcy wskazywali następujące czynniki: stres (55,34%), niedostosowanie społeczne (50,49%), bezrobocie (47,57%), czy też samotność (41,75%). W odpowiedzi „inne, jakie?” (1,94%) mieszkańcy napisali: „lenistwo”.

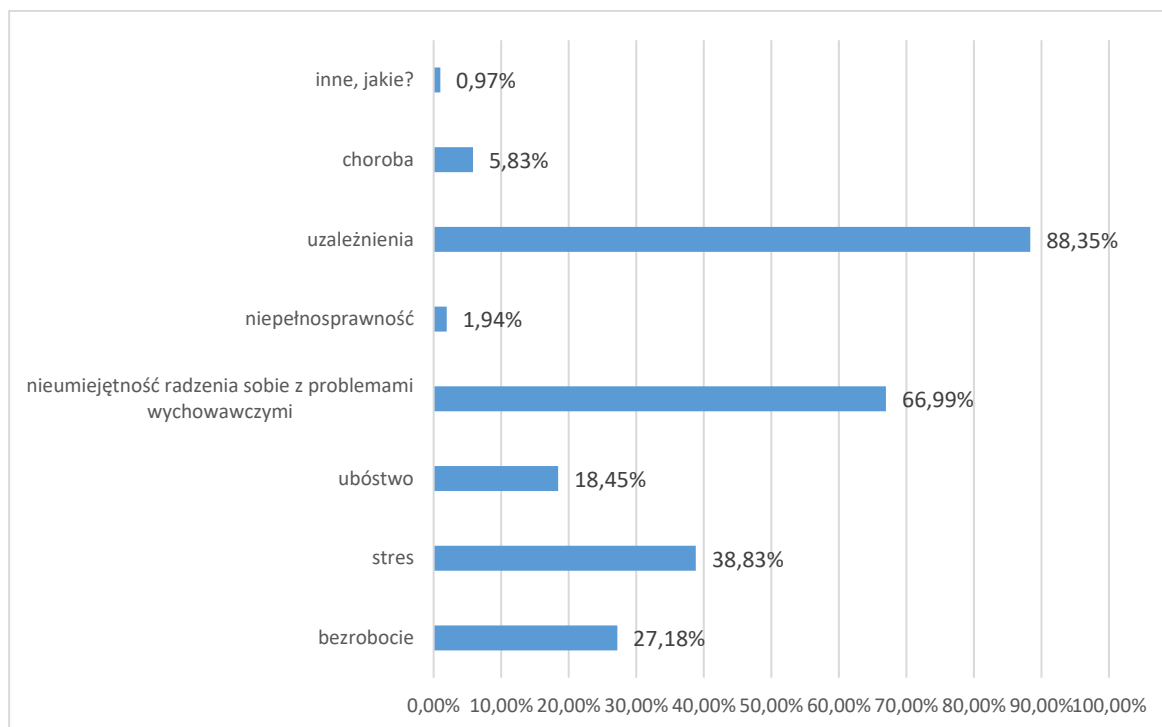
Wykres 26 Jakie są Pana/i zdaniem przyczyny występowania uzależnień? Proszę zaznaczyć maksymalnie trzy odpowiedzi.

Następnie respondenci zostali zapytani, czy na terenie gminy występuje zjawisko przemocy w rodzinie. 16,50% ankietowanych przyznaje, że zna takie przypadki, a 52,43% osób twierdzi, że słyszało o takich rodzinach. Następnie 11,65% mieszkańców nie zna takich przypadków bądź 19,42% - nie słyszało o problemach przemocy w rodzinie.

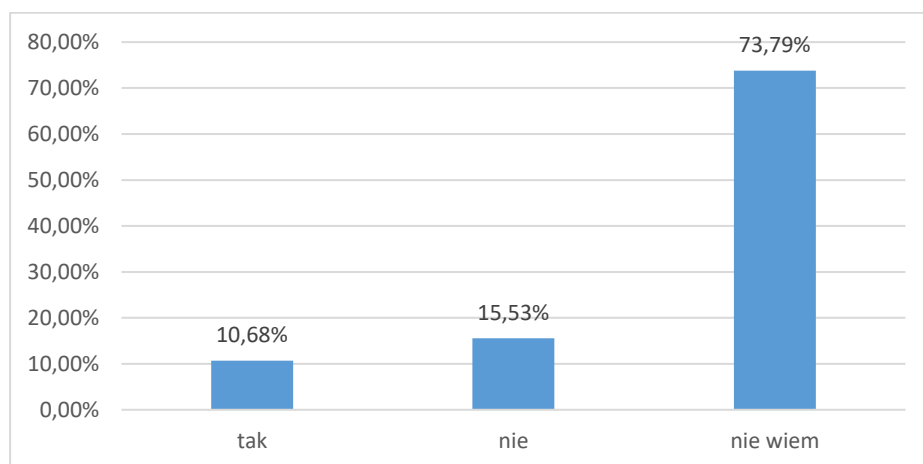
Wykres 27 Czy na terenie gminy występuje zjawisko przemocy w rodzinie?

Dodatkowo zdaniem ankietowanych głównymi przyczynami występowania przemocy w rodzinie są: uzależnienia (88,35%), nieumiejętność radzenia sobie z problemami wychowawczymi (66,99%), stres (38,83%), czy też „inne, jakie?” (0,97%) gdzie mieszkańcy nie wymienili konkretnych odpowiedzi.

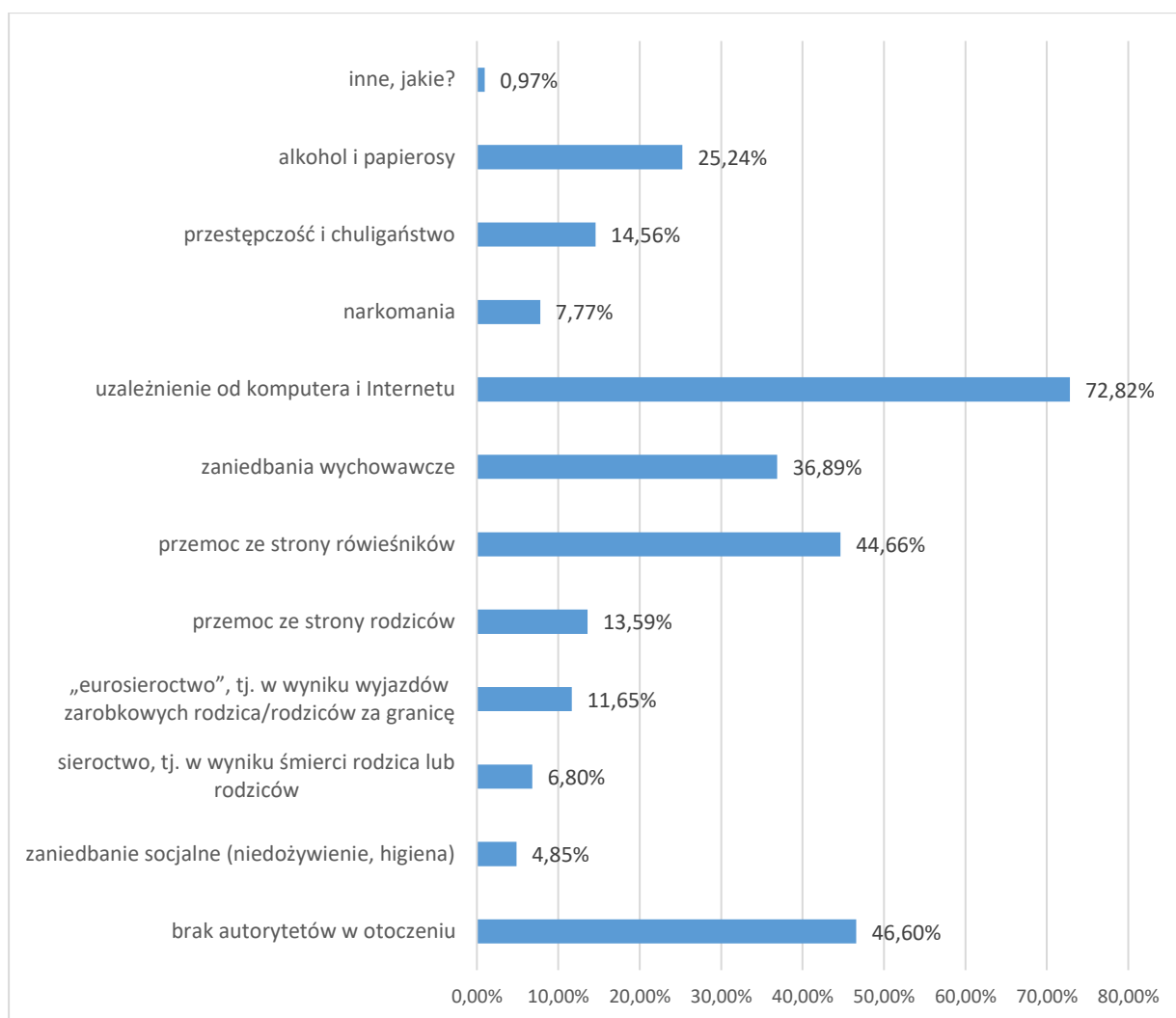
Wykres 28 Jakie są Pana/i zdaniem przyczyny przemocy w rodzinie? Proszę zaznaczyć maksymalnie trzy odpowiedzi.

W opinii 15,53% mieszkańców oferta pomocy dla rodzin z dziećmi, którzy borykają się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi jest niewystarczająca, odwrotnie twierdzi 10,68% ankietowanych, a 73,79% nie ma wiedzy na ten temat.

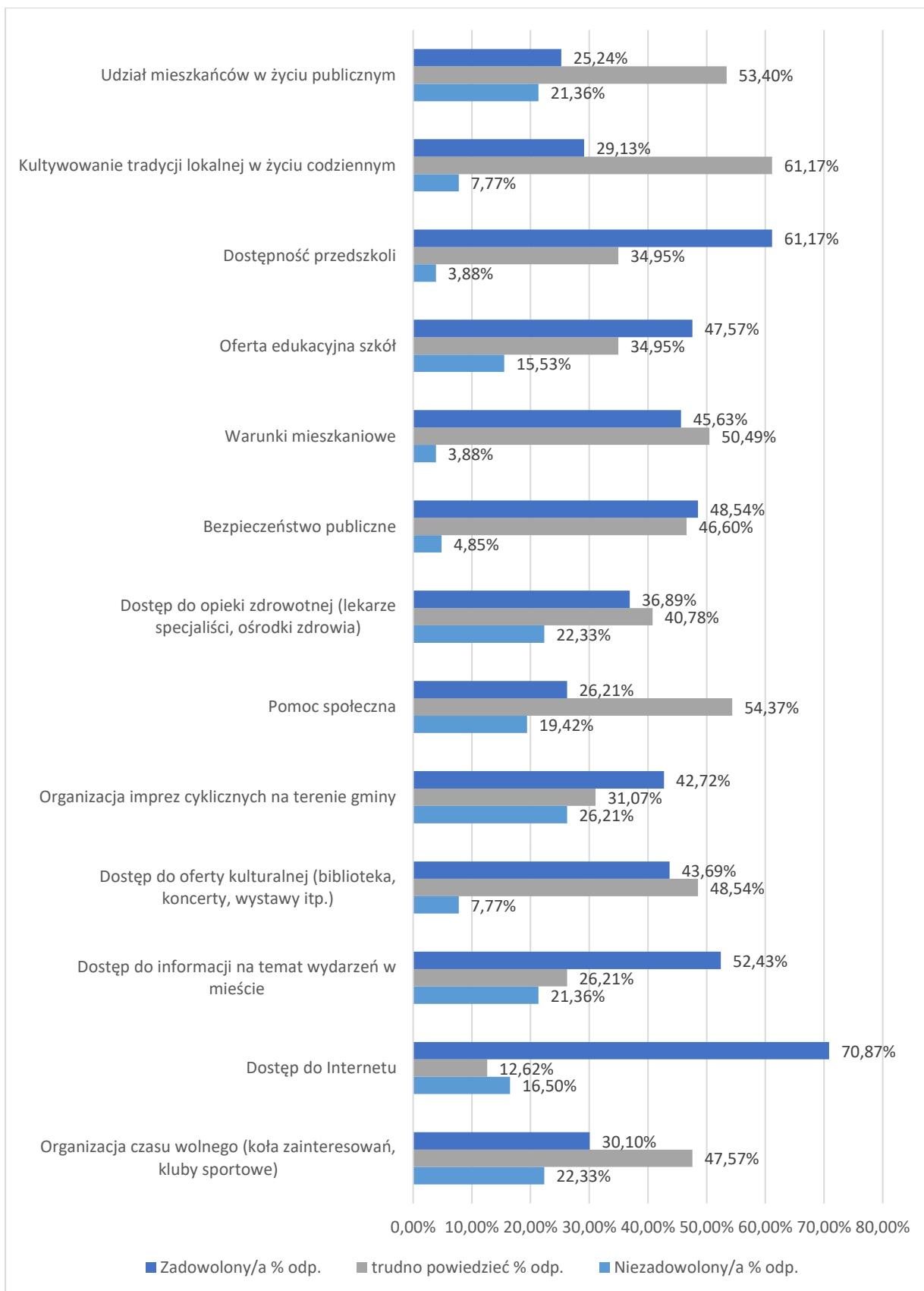
Wykres 29 Czy na terenie gminy Pana/i zdaniem jest wystarczająca oferta pomocy dla rodzin z dziećmi, którzy borykają się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi?

Analizując negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży, można zauważyć, iż zdaniem mieszkańców największym problemem jest między innymi: uzależnienie od komputera i Internetu (72,82%), brak autorytetów w otoczeniu (46,60%), przemoc ze strony rówieśników (44,66%), zaniedbania wychowawcze (36,89%), czy też alkohol i papierosy (25,24%). W odpowiedzi „inne, jakie?” (0,97%) nie udzielono konkretnych odpowiedzi.

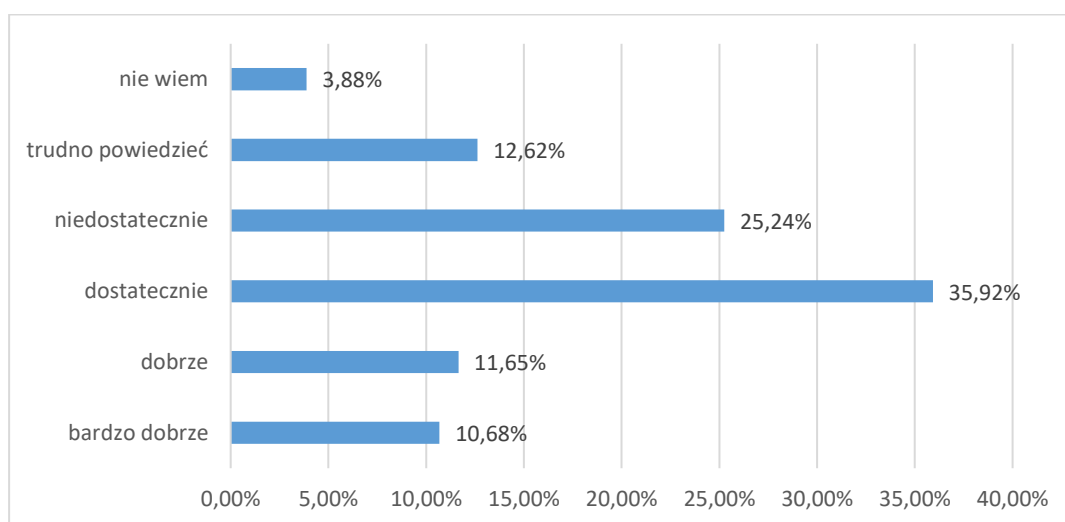
Wykres 30 Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzega Pan/i najczęściej? (Pytanie wielokrotnego wyboru).

Mieszkańców poproszono aby odnieśli się do stwierdzeń dotyczących ich zadowolenia z wymienionych warunków życia w gminie. Największe niezadowolenie mieszkańcy odczuwają wobec (po 22,33%): dostępu do opieki zdrowotnej (lekarzy specjalistów, ośrodków zdrowia), czy też do organizacji czasu wolnego (koła zainteresowań, kluby sportowe)

Wykres 31 W jakim stopniu jest Pan/i zadowolony z następujących warunków życia w gminie? Proszę zaznaczyć przy każdym stwierdzeniu poniżej jedną z możliwych odpowiedzi.

Ostatnie pytanie dotyczyło oceny zaangażowania władz gminy w życie społeczne mieszkańców. Większość ankietowanych ocenia dostatecznie zaangażowanie władz lokalnych w rozwiązywanie problemów społecznych mieszkańców - takiej odpowiedzi udzieliło 35,92% osób. Następnie, kolejne 25,24% osób twierdzi, że zaangażowanie władz jest „niedostateczne”, 11,65% osób wskazało odpowiedź „dobrze”, a 10,68% - „bardzo dobrze”. Pozostałe 12,62% respondentów wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”, a 3,88% „nie wiem”.

Wykres 32 Jak ocenia Pan/i stopień zaangażowania władz lokalnych, związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych mieszkańców?

3. Rekomendacje

Celem sprostania oczekiwaniom mieszkańców i poprawy jakości ich życia zaleca się:

- ograniczenie problemów uzależnień, niezaradności życiowej, długotrwałej, ciężkiej choroby oraz przemocy poprzez poszerzenie oferty pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej i rehabilitacyjnej, poradnictwa socjalnego dla grup dotkniętych ww. problemami,
- ograniczenie problemu ubóstwa poprzez udzielanie odpowiednich świadczeń osobom/rodzinom ubogim, np. zasiłków i świadczeń, paczek żywnościowych, przyznawanie mieszkań socjalnych,
- likwidację barier architektonicznych, poszerzenie dostępu do świadczeń zdrowotnych, rehabilitacyjnych,
- przeciwdziałanie marginalizacji osób starszych, niepełnosprawnych i długotrwale chorych poprzez zapewnianie im form aktywnego spędzania czasu, wsparcia w postaci

usług społecznych, w tym usług opiekuńczych, asystenckich, upowszechnianie idei wolontariatu,

- organizowanie akcji, kampanii mających na celu stworzenie pozytywnego obrazu późniejszej fazy życia, odejście od stereotypu stary = chory, a także rozwój świadomości społecznej na temat potencjału osób starszych oraz ich roli w życiu rodziny i życiu społecznym,
- podjęcie działań uświadamiających w zakresie obowiązków rodziny wobec osób starszych,
- kontynuowanie dotychczas prowadzonych działań w zakresie utrzymania poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Rokiciny,
- podjęcie działań mających na celu poprawę dostępność do transportu publicznego,
- kontynuowanie działań mających na celu utrzymanie niskiego poziomu bezrobocia,
- prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej,
- organizowanie kampanii, imprez integracyjnych mających na celu włączanie w życie społeczne grup dotkniętych wykluczeniem, takich jak: rodziny/osoby dotknięte problemem uzależnień, przemocy, ubóstwem, osób starszych, samotnych, chorych i niepełnosprawnych,
- kontynuowanie działań ograniczających problem bezdomności,
- podjęcie działań podnoszących świadomość społeczności lokalnej w zakresie dostępnej oferty dla rodzin borykających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi,
- zapewnienie pomocy psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży dotkniętych m. in. problemami uzależnień i przemocy,
- zwiększenie zaangażowania władz gminy w życie społeczne mieszkańców poprzez udział w spotkaniach, imprezach integracyjnych oraz poprawę komunikacji ze społecznością lokalną.

4. Ocena zdolności realizacji usług społecznych

Zgodnie z nowelizacją ustawy o pomocy społecznej, Strategia zawiera również określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1-14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług

społecznych przez centrum usług społecznych. Należy zwrócić uwagę, że podmiotami ekonomii społecznej (art. 2 pkt 5 ustawy o ekonomii społecznej) są:

- 1) spółdzielnie socjalne,
- 2) warsztat terapii zajęciowej i zakład aktywności zawodowej,
- 3) centra integracji społecznej i kluby integracji społecznej,
- 4) spółdzielnie pracy, w tym spółdzielnie inwalidów i spółdzielnie niewidomych, oraz spółdzielnie produkcji rolnej,
- 5) organizacje pozarządowe⁴,
- 6) podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1, 2 lub 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – to znaczy:
 - osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego,
 - stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego,
 - spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami działającymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników.

Z kolei usługi społeczne wymienione w ustawie o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, to:

- 1) polityka prorodzinnej,
- 2) wspieranie rodziny,
- 3) system pieczy zastępczej,

⁴ Organizacje pozarządowe o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z wyjątkiem partii politycznych, europejskich partii politycznych, związków zawodowych i organizacji pracodawców, samorządów zawodowych, fundacji utworzonych przez partie polityczne i europejskich fundacji politycznych

- 4) pomoc społeczna,
- 5) promocja i ochrona zdrowia,
- 6) wspieranie osób niepełnosprawnych,
- 7) edukacja publiczna,
- 8) przeciwdziałanie bezrobociu,
- 9) kultura,
- 10) kultura fizyczna i turystyka,
- 11) pobudzanie aktywności obywatelskiej,
- 12) mieszkalnictwo,
- 13) ochrona środowiska,
- 14) reintegracja zawodowa i społeczna.

Wobec powyższego, wskazać należy że na terenie Gminy Rokiciny funkcjonują następujące podmioty ekonomii społecznej:

Organizacje pozarządowe:

- Oddział Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów;
- Stowarzyszenie „Kalina”;
- Stowarzyszenie „Zdrowie jest najważniejsze” z siedzibą w Rokicinach-Kolonii;
- Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży „Leśne Skrzaty”;
- Stowarzyszenie „Młodzieżowa Orkiestra Dęta Gminy Rokiciny;
- Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń” (Warsztaty Terapii Zajęciowej w Popielawach);
- Stowarzyszenie „Równe Szanse” w Maksymilianowie;
- Kółko Rolnicze w Wilkucicach Dużych;
- Fundacja „Let’s Create” w Łaznowie;
- OSP Rokiciny;
- OSP Wilkucice Duże;
- OSP Popielawy;
- OSP Stare Chrusty;

- OSP Janków;
- OSP Łaznowska Wola;
- OSP Łaznów.

Koła Gospodyń Wiejskich:

- KGW Łaznów;
- KGW Nowe Chrusty;
- KGW Popielawy;
- KGW Michałów;
- KGW Stare Chrusty;
- KGW Rokiciny;
- KGW Wilkucice;
- KGW Maksymilianów.

Kluby sportowe:

- Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy „Junior”;
- LZS „Tęcza” Janków z siedzibą w Jankowie;

Wymienione powyżej podmioty wykonują usługi społeczne z zakresu: wspierania rodziny, pomocy społecznej, kultury, kultury fizycznej i turystyki, pobudzenia aktywności obywatelskiej. Dotychczasowa ich działalność stanowi istotne wsparcie w realizacji wskazanych usług przez Gminę Rokiciny. Wskazane podmioty są dobrze przygotowane do realizacji wymienionych usług społecznych, posiadają odpowiednie zasoby, przede wszystkim kadrowe oraz sprzętowe. W konsekwencji należy pozytywnie ocenić ich zdolność do dalszej realizacji wykonywanych zadań, stanowiących wymienione usługi społeczne.

Jednocześnie, mając na względzie fakt, iż w Gminie Rokiciny nie zostało utworzone centrum usług społecznych, należy zaznaczyć, że wykonawcą usług społecznych jest przede wszystkim Ośrodek Pomocy Społecznej w Rokicinach.

VI. ANALIZA SWOT ORAZ DANE PROSPEKTYWNE

1. Analiza SWOT

Głównym narzędziem oceny uwarunkowań jest analiza SWOT. Jest to metoda służąca do badania otoczenia organizacji oraz analizy jej wnętrza. Analiza SWOT oparta jest na prostym schemacie klasyfikacyjnym, w którym czynniki wpływające dzielimy na:

1. wewnętrzne pozytywne – mocne strony (Strengths),
2. wewnętrzne negatywne – słabe strony (Weaknesses),
3. zewnętrzne pozytywne – szanse (Opportunities),
4. zewnętrzne negatywne – zagrożenia (Threats).

Ocena potencjału w aspekcie słabych i mocnych stron pozwala na określenie siły i słabości gminy w zakresie analizowanych sfer społecznych. Silny potencjał to baza umożliwiająca budowanie strategii, słabości to problemy i ograniczenia do pokonania. Zagrożenia to ostrzeżenie przed niepożądanym rozwojem warunków zewnętrznych, szanse to wsparcie i inspiracje dla lokalnej polityki społecznej.

**POMOC SPOŁECZNA, PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ,
POMOC OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM I OSOBOM STARSZYM**

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- dobre funkcjonowanie Ośrodka Pomocy Społecznej - skoordynowany system pomocy i wsparcia osobom i rodzinom potrzebującym pomocy - zaangażowanie w pracę pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej - duża wiedza pracowników Ośrodka, chęć nabywania nowych kwalifikacji oraz doświadczenia, nowej i szerszej wiedzy, aby jeszcze skuteczniej pomagać i wspierać - mobilność i elastyczność pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej - dobra współpraca z innymi jednostkami działającymi na terenie Gminy Rokiciny - szybka wymiana informacji pomiędzy instytucjami dotycząca wspólnych klientów - aktywna współpraca z instytucjami z sektora pozarządowego - dobra współpraca z Punktem Konsultacyjnym dla osób uzależnionych i współuzależnionych - akceptacja społeczna dla działań podejmowanych na rzecz poprawy sytuacji rodzin z problemami	- brak wystarczającej ilości środków finansowych, które umożliwiły odbywanie większej ilości szkoleń pracownikom Ośrodka - duże obciążenie zawodowe pracowników pomocy społecznej (bardzo duża ilość problemów klientów) - często zmieniające się przepisy prawne, dużo dokumentacji, a za mało czasu na pracę socjalną - niedostateczna baza rehabilitacyjna i oferta opieki nad osobami niepełnosprawnymi i starszymi - brak w regionie zakładów pracy, które umożliwiłyby zatrudnienie osób z niepełnosprawnością, czy osób starszych - brak instytucji wspierających działanie systemu pomocy społecznej takich jak dzienny dom pomocy społecznej, mieszkania chronione - niska wiedza i świadomość ludzi na temat pomocy społecznej - pojawiające się nowe zadania ustawowe, problemy i kwestie społeczne związane z pracą pracowników, - brak wystarczających środków finansowych na realizację zadań Pomocowych

- dobra współpraca przy realizacji działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej – Zespół Interdyscyplinarny - udział w programach rządowych mających na celu pomoc osobom niepełnosprawnym oraz osobom starszym - różnorodność proponowanych form pomocy	- istniejące bariery architektoniczne - wykluczenie społeczne, samotność - ograniczona oferta w zakresie organizacji czasu wolnego - utrzymujące się niekorzystne trendy demograficzne, skutkujące starzeniem się społeczeństwa
SZANSE	ZAGROŻENIA
- malejąca ogólna liczba rodzin i osób korzystających z pomocy OPS - tworzenie innowacyjnych programów mających na celu wsparcie samorządów - możliwość dofinansowania ze środków UE - dalsze systematyczne umacnianie rodziny, motywowanie do właściwej egzystencji i funkcjonowania rodziny w środowisku - likwidowanie barier architektonicznych - zwiększenie dostępu do usług rehabilitacyjnych oraz opiekuńczych - realizacja projektów, spotkań integracyjnych, angażujących osoby starsze i niepełnosprawne w życie społeczne - organizowanie grup wsparcia dla seniorów, wolontariatu (m.in. pomoc w czynnościach dnia codziennego)	- niedostateczne promowanie pozytywnego wizerunku rodzin wielopokoleniowych przez media i środowisko lokalne - wzrost liczby osób starszych (samotnych) oraz osób z niepełnosprawnościami - stereotypowe myślenie na temat pomocy społecznej oraz uzależnienie klientów od systemu pomocy społecznej - powiększanie się dysfunkcji rodzinnych – zanikanie więzi - zbyt mało rodziców objętych działaniami profilaktycznymi związanymi z używaniem substancji psychoaktywnych przez uczniów oraz zjawiskiem przemocy - narastające problemy agresji wśród młodzieży - drastyczny wzrost kosztów utrzymania osób wymagających stałej opieki w domach pomocy - kryzys rodziny (rodziny rozbite, samotne macierzyństwo) - wzrost zapotrzebowania na zakłady opiekuńczo-lecznicze dla osób starszych, usługi opiekuńcze

	- stereotypowe myślenie na temat pomocy społecznej oraz uzależnienie klientów od systemu pomocy społecznej, bierność osób objętych pomocą oraz nasilenie się postaw roszczeniowych - niski poziom włączenia społecznego osób starszych i niepełnosprawnych
PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - dostęp do stałych środków finansowych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych - działalność Punktu Konsultacyjnego ds. uzależnień i przemocy – zapewnienie dostępu do pomocy psychologicznej rodzinom dotkniętym problemami uzależnień - prowadzenie działań w obszarze profilaktyki uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem działalności profilaktycznej wśród dzieci szkolnych i młodzieży - pedagodzy i psychologowie zatrudnieni w szkołach, - zaangażowanie placówek oświatowych w działania profilaktyczne, informacyjne i edukacyjne w obszarze uzależnień wśród dzieci i młodzieży - prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	- nauczyciele nie posiadają dostatecznego przeszkolenia w zakresie niektórych programów profilaktycznych - brak psychologów w szkołach do rozwiązywania wszystkich problemów – mała ilość godzin - brak komunikacji i ciągłości opieki – wsparcia po leczeniu odwykowym, - utrudniony dostęp do korzystania z usług specjalistów ze względu na miejsce zamieszkania, - brak placówki Wsparcia Dziennego w formie Specjalistycznej - słabo rozwinięty wolontariat w ramach pracy z dziećmi na terenach wiejskich - brak możliwości dojazdów dla chętnych uczestników w zajęciach dodatkowych z terenu gminy - niedostateczne działania profilaktyczno-korekcyjne dla osób dorosłych

	- brak grup samopomocowych (AA, AI - anon, DDA) - mała liczba rodziców objętych działaniami profilaktycznymi związanymi z używaniem substancji psychoaktywnych przez uczniów
SZANSE	ZAGROŻENIA
- zwiększanie kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach - wzmożony monitoring sprzedaży alkoholu i papierosów - zwiększanie świadomości rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych na temat uzależnień poprzez uczestnictwo w prelekcjach, szkoleniach, spotkaniach profilaktycznych - zwiększanie świadomości wśród dzieci i młodzieży na temat zagrożeń uzależnieniami poprzez realizację programów, warsztatów profilaktycznych w szkołach - intensyfikacja działań informacyjnych w celu poszerzania wiedzy mieszkańców na temat instytucji pomocowych na terenie gminy dla osób uzależnionych i ich rodzin - szanse na zdobycie środków pomocowych unijnych i rządowych. - zmieniające się przepisy korzystnie wpływające na lokalizację i ilość punktów sprzedaży alkoholu oraz zakaz spożywanie w miejscu publicznym	- niska świadomość społeczności lokalnej dotycząca objawów nadużywania narkotyków, dopalaczy, anaboliów, - brak pozytywnych wzorców w rodzinie - brak reakcji społeczeństwa oraz przyzwolenie na przejawy demoralizacji dzieci i młodzieży - brak organizacji pozarządowych działających w obszarze uzależnień - wzrost liczby osób, w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych

EDUKACJA PUBLICZNA

MOCNE STRONY

- dobrze przygotowana kadra, gotowa do podnoszenia kwalifikacji
- dobra baza materialna placówek oświatowych z dostępem do Internetu
- rozwinięta infrastruktura sportowa (2 kompleksy sportowe „Orlik”, kompleksy sportowe przy szkole podstawowej, 2 hale sportowe)
- rozbudowa gminnego przedszkola, stworzenie nowych miejsc dla dzieci w wieku przedszkolnym
- funkcjonowanie Gminnego Żłobka
- cykliczna organizacja plenerowych imprez kulturalnych
- sprawnie działający Gminny Ośrodek Kultury oraz Gminna Biblioteka Publiczna
- imprezy organizowane cyklicznie i doraźnie
- możliwość tworzenia klas integracyjnych
- dobra współpraca pomiędzy instytucjami oświatowo-społecznymi,
- prężnie działające organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich

SŁABE STRONY

- słabo rozwinięty wolontariat młodzieżowy
- brak możliwości dojazdu osób dorosłych i dzieci na uroczystości i imprezy (brak środków komunikacji publicznej)
- brak spotkań edukacyjnych dla osób starszych dotyczących specyfiki potrzeb sposobów realizacji związanych z wiekiem
- niewystarczający dostęp do psychologa
- ograniczona dostępność placówek oświatowych w godzinach popołudniowych
- ograniczona oferta rekreacyjna dla młodzieży

SZANSE	ZAGROŻENIA
- prowadzenie działań mających na celu podnoszenie poziomu nauczania (szkolenia kadry pedagogicznej, wyposażenie placówek oświatowych w pomoce dydaktyczne i edukacyjne) - dostosowanie do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferty spędzania czasu wolnego - pozyskiwanie środków na edukację dla dorosłych, na przekwalifikowania z funduszy pomocowych	- niż demograficzny - niska świadomość edukacyjna większości społeczeństwa gminy, - niechęć do kontynuacji nauki po ukończeniu szkoły średniej

2. Dane prospektywne (określenie podstaw wizji Strategii)

W przeprowadzonych ankietach reprezentanci społeczności lokalnej określili w sposób szczegółowy oczekiwania realizacyjne w zakresie poszczególnych obszarów.

POMOC SPOŁECZNA

- Zwiększenie liczebności kadry, z uwzględnieniem pojawiających się potrzeb, zapewniające skuteczność podejmowanych inicjatyw.
- Zapewnienie pracownikom dostępu do kursów z zakresu nowoczesnych technik walki z patologiami społecznymi.
- Upowszechnianie informacji o prawach, możliwościach, a także oferowanych formach pomocy dedykowanych osobom niepełnosprawnym.
- Znoszenie barier architektonicznych na terenie Gminy.
- Ułatwienie dostępu osób niepełnosprawnych do usług opieki medycznej, zabiegów rehabilitacyjnych.
- Systematyczne prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych, których celem jest zwiększenie świadomości dotyczącej różnych form przemocy.
- Zwalczanie przemocy domowej, przez zaspokojenie jej podstawowych potrzeb (udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, świadczenia rodzinne, świadczenie pracy socjalnej).
- Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy mająca na celu aktywizację osób długotrwale bezrobotnych.
- Realizacja procesu szybkiej interwencji kryzysowej w sytuacji wystąpienia problemu przemocy domowej.
- Systematyczne kierowanie sprawców przemocy do programów pomocowych.
- Przygotowanie oferty wsparcia i działań pozwalających na rozwijanie społecznej świadomości dotyczącej problemu przemocy, alkoholizmu i innych patologii społecznych.

PROFILAKTYKA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

- Rozwój systemu pracy socjalnej, przez podejmowanie wspólnych inicjatyw między poszczególnymi instytucjami i podmiotami, na rzecz przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu.
- Przygotowanie i poprawa form pracy z uzależnionymi, w celu zwiększenia stopnia motywacji do podjęcia leczenia odwykowego.
- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
- Tworzenie warunków do powstawania grup samopomocowych.
- Budowanie warunków umożliwiających zmianę zachowań mieszkańców Gminy wobec uzależnień.
- Przygotowanie i realizacja szkolnych programów profilaktycznych, służące zmianie postaw i zachowań dzieci i młodzieży wobec uzależnień.
- Promocja zdrowego stylu życia wolnego od wszelkiego rodzaju uzależnień, używek, promujący aktywny tryb życia.

EDUKACJA PUBLICZNA, KULTURA, SAMOORGANIZACJA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

- Określenie i zbadanie zainteresowań oraz potrzeb zgłaszanych przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym.
- Poszerzenie oferty sektora organizacji pozarządowych, klubów sportowych, bibliotek oraz ośrodków kultury, dostosowanej do potrzeb osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Pozyskiwanie środków finansowych na przygotowanie projektów związanych z potrzebami osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Opracowanie i wdrożenie kompleksowych projektów dotyczących udziału osób starszych w życiu społecznym.
- Zwiększenie ilości bezpłatnych imprez okolicznościowych i świątecznych z udziałem osób starszych.

VII. CELE GŁÓWNE STRATEGII, CELE SZCZEGÓŁOWE I ICH REALIZACJA

1. Cele główne strategii.

W niniejszej Strategii wizję sformułowano w następujący sposób:

Gmina Rokiciny jako miejsce przyjazne i otwarte dla mieszkańców, które:

- zapewnia profesjonalną pomoc społeczną, efektywnie rozwiązuje problemy socjalne oraz bytowe mieszkańców, wspiera osoby potrzebujące pomocy;
- prowadzi aktywną i efektywną politykę prozdrowotną;
- gwarantuje nowoczesną edukację, niezależną od wieku czy niepełnosprawności;
- umożliwi i sprzyja integracji społeczności lokalnej, ze szczególnym uwzględnieniem osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Wobec przedstawionej wizji, jak również mając na względzie przedstawioną Diagnozę, a także kontynuację części dotychczasowych działań, cel główny niniejszej Strategii należy sformułować w następujący sposób:

**Gmina Rokiciny – bezpieczna, przyjazna i otwarta dla mieszkańców,
zapewniająca wysoki standard życia.**

Mając na względzie zasadność zapewnienia ciągłości działań oraz spójności prowadzonej polityki, zwłaszcza w obszarze społecznym, zdecydowano o podtrzymaniu dotychczas wytyczonych kierunków strategicznych (nieznacznie zmodyfikowanych), z uwzględnieniem bieżących zmian. W konsekwencji określono następujące Cele Strategiczne:

- I. Rozwój systemu wsparcia rodziny ze szczególnym uwzględnieniem rodzin dysfunkcyjnych.**
- II. Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.**
- III. Świadome, aktywne i zdrowe społeczeństwo.**

2. Cele operacyjne i ich realizacja

<u>Cel Strategiczny nr I</u> <u>Rozwój systemu wsparcia rodziny ze szczególnym uwzględnieniem</u> <u>rodzin dysfunkcyjnych</u>		
<u>Cele operacyjne</u>	<u>Kierunki działania:</u>	<u>Wykonawcy – realizacja:</u>
1. Usprawnienie systemu zapobiegania kryzysom w rodzinie i wspierania rodzin	– Kontynuacja i doskonalenie programu przeciwdziałania przemocy domowej – Poszerzenie oferty poradnictwa specjalistycznego dla rodzin – Usprawnienie przepływu informacji pomiędzy instytucjami Gminy zajmującymi się polityką społeczną i socjalną	Za realizację wszystkich działań odpowiadają: 1. Wójt 2. OPS 3. Zespół Interdyscyplinarny
2. Wspieranie rodzin w funkcjach wychowawczych – rozszerzenie oferty placówek opiekuńczo-wychowawczych	– Wspieranie osób i rodzin w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych i problemu przemocy domowej – Dostosowanie (oraz poszerzenie) oferty zajęć dla dzieci i młodzieży	
3. Zapobieganie i zwalczanie przemocy domowej	– Edukacja rodziców i dzieci w zakresie przeciwdziałania agresji – Poszerzenie oferty poradnictwa rodzinnego i psychologicznego	

4. Wspieranie rodzin wielodzietnych	– Organizowanie zajęć pozalekcyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży – Praca socjalna i wsparcie finansowe rodzin wielodzietnych – Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem, a w szczególności zapewnienie odzieży i artykułów szkolnych	
5. Wspieranie dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem.	– Organizowanie kształcenia dla dzieci szczególnie zdolnych z rodzin ubogich – Opracowanie programu zajęć dodatkowych dla dzieci szczególnie zdolnych – Wdrażanie programów terapeutycznych służących rozwojowi rodziny – Tworzenie świetlic i klubów młodzieżowych realizujących programy terapeutyczne	
6. Edukacja środowisk zaangażowanych w pomoc i integrację społeczną	– Podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się pomocą i integracją społeczną – Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji kadry specjalistów do pracy z rodziną i dziećmi – Szybsza i skuteczniejsza interwencja	

	w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych	
<u>Finansowanie</u> – źródła własne oraz ew. środki zewnętrzne pozyskane przez podmioty realizujące działania		
<u>Wskaźniki oceny realizacji Strategii:</u> – Zwiększenie oferty poradnictwa specjalistycznego; – Liczba przeprowadzonych szkoleń/zajęć dla rodziców i dzieci w zakresie przeciwdziałania agresji; – Liczba/ilość zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży; – Liczba zawiązanych grup wsparcia dla rodzin (ew. ilość spotkań w ramach istniejących grup wsparcia); – Liczba dzieci, którym zorganizowano wypoczynek; – Liczba zajęć doszkalających dla dzieci (ew. ilość godzin zajęć); – Liczba świetlic/klubów młodzieżowych; – Liczba szkoleń dla pracowników pomocy społecznej;		
<u>Cel Strategiczny nr II</u> <u>Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym</u>		
<u>Cele operacyjne</u>	<u>Kierunki działania:</u>	<u>Wykonawcy – realizacja:</u>
1. Aktywizacja osób bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób długotrwale bezrobotnych	– Szkolenia i warsztaty aktywizujące osoby bezrobotne, przy ścisłej współpracy z instytucjami rynku pracy – Współpraca i wspólne działania instytucji wspierających osoby bezrobotne. – Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób bezrobotnych – Minimalizowanie skutków długotrwałego bezrobocia	Za realizację wszystkich działań odpowiadają:

	– Przyznanie świadczeń finansowych oraz świadczeń w naturze	1. Wójt 2. OPS
2. Aktywizacja osób niepełnosprawnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym	– Organizowanie imprez rekreacyjno-integrujących dla mieszkańców gminy – Organizacja zajęć i warsztatów dla osób niepełnosprawnych	
3. Aktywizacja i pomoc seniorom	– Organizowanie imprez rekreacyjno-integrujących dla mieszkańców gminy – Organizacja zajęć i szkoleń dla seniorów – Rozszerzenie usług opiekuńczych dla seniorów	
4. Wsparcie osób ubogich	– Rozszerzenie programu dożywiania dzieci i młodzieży – Praca socjalna z rodzinami dotkniętymi i zagrożonymi ubóstwem – Organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego i zimowego – Wsparcie osób ubogich w zakresie mieszkalnictwa socjalnego – utworzenie spółdzielni socjalnej	
5. Przeciwdziałaniu zjawisku dziedziczenia bezrobocia w rodzinach objętych pomocą społeczną	– Opracowanie i wdrożenie programów wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z rodzin, w których występuje długotrwałe bezrobocie – Tworzenie i realizacja programów	

	aktywizacji młodzieży zagrożonej dziedziczeniem bezrobocia	
6. Zminimalizowanie zjawisk patologii społecznych	– Rozszerzenie oferty poradnictwa specjalistycznego psychologicznego, prawnego, terapeutycznego – Podwyższenie świadomości rodziców i dzieci na temat skutków alkoholizmu i narkomanii – Zaostrzenie kontroli w punktach sprzedaży alkoholu – Prowadzenie działań profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci i dorosłych – Organizowanie działań zwiększających dostępność terapeutyczną i rehabilitacyjną dla osób uzależnionych i współuzależnionych – Kontynuacja i realizacja programów profilaktycznych	
<u>Finansowanie</u> – źródła własne oraz ew. środki zewnętrzne pozyskane przez podmioty realizujące działania		
<u>Wskaźniki oceny realizacji Strategii:</u> – Liczba przeprowadzonych szkoleń/zajęć dla osób bezrobotnych, niepełnosprawnych oraz seniorów; – Liczba przydzielonych lokali socjalnych; – Ilość przyznanych świadczeń socjalnych (wraz z kwotą); – Ilość wydanych dzieciom posiłków w ramach programu dożywiania;		

- Liczba dzieci, którym zorganizowano wypoczynek letni i/lub zimowy;
- Liczba imprez/wydarzeń rekreacyjno-integrujących zorganizowanych w Gminie;
- Liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży alkoholu.

Cel Strategiczny nr III
Świadome, aktywne i zdrowe społeczeństwo

<u>Cele operacyjne</u>	<u>Kierunki działania:</u>	<u>Wykonawcy – realizacja:</u>
1. Promocja idei wolontariatu, jako wsparcie dla systemu pomocy społecznej	- Tworzenie oraz projektów i programów promujących i wzmacniających wolontariat - Pobudzanie oddolnych inicjatyw	Za realizację wszystkich działań odpowiadają: 1. Wójt 2. OPS 3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
2. Promocja społeczeństwa obywatelskiego	- Organizacja różnego rodzaju imprez integracyjnych - Poszerzenie oferty życia społeczno-kulturalnego w gminie	
3. Rozwój inicjatyw aktywizujących życie lokalnej społeczności	- Wspieranie istniejących oraz nowopowstających organizacji społecznych pozarządowych - Promowanie osób starszych oraz niepełnosprawnych, jako pełnowartościowych członków społeczeństwa - Pozyskiwanie lokalnych liderów działających na rzecz rozwoju lokalnej społeczności	

4. Wsparcie i aktywizacja osób starszych, niepełnosprawnych i długotrwale chorujących	– Likwidacja barier architektonicznych – Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych – Świadczenie usług opiekuńczych i specjalistycznych dla osób chorych oraz niepełnosprawnych – Szkolenie opiekunów osób starszych, chorych, niepełnosprawnych – Pomoc w organizowaniu sprzętu rehabilitacyjnego dla osób niepełnosprawnych	
5. Ograniczanie zjawisk uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem problemu alkoholizmu	– Wdrażanie programów profilaktycznych – Zintensyfikowanie działań profilaktycznych i kontynuacja programów profilaktycznych i kampanii społecznych	
6. Upowszechnianie kultury zdrowego stylu życia.	– Prowadzenie działań profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci i dorosłych – Promocja modelu zdrowego stylu życia – Organizacja zajęć sportowo-rekreacyjnych – Monitorowanie problemu otyłości oraz wad postawy u dzieci i młodzieży – Systematyczne prowadzenie profilaktyki zdrowotnej (m.in. w zakresie wykrywania chorób nowotworowych,	

	realizacji obowiązku szczepień)	
7. Wzrost wiedzy i świadomości ekologicznej.	– Wdrażanie projektów i programów promujących ekologiczny styl życia	
<u>Finansowanie</u> – źródła własne oraz ew. środki zewnętrzne pozyskane przez podmioty realizujące działania		
<u>Wskaźniki oceny realizacji Strategii:</u> – Liczba imprez/wydarzeń rekreacyjno-integrujących zorganizowanych w Gminie; – Poziom bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych; – Liczba przeprowadzonych prac adaptacyjnych, celem likwidacji barier architektonicznych; – Liczba stworzonych kampanii edukacyjnych dot. problematyki szkodliwości alkoholu; – Liczba zapewnionych usług opiekuńczych; – Skala dostępności do lekarzy-specjalistów na terenie Gminy; – Skala dostępności do usług rehabilitacyjnych na terenie Gminy.		

VIII. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ

Przewidywane efekty działań podjętych w ramach realizacji Strategii obejmują przede wszystkim:

- wzrost aktywności mieszkańców (zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej);
- wzrost aktywności instytucji pomocowych, powiązany z wzrostem zaufania do tychże instytucji;
- zmniejszenie ilości oraz ogólnej skali problemów społecznych.

Prognozowane zmiany Gmina osiągnie poprzez współpracę wszystkich osób, stowarzyszeń oraz instytucji i organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej.

Szczegółową prognozę zmian zawiera poniższa tabela.

<u>Problem społeczny</u>	<u>Prognoza zmian</u>
Bezrobocie	– spadek liczby osób bezrobotnych,– aktywizacja osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym,– zwiększenie szans osób bezrobotnych na znalezienie zatrudnienia poprzez odpowiednie dostosowanie ich kwalifikacji do wymagań rynku pracy,– wzmocnienie kompetencji i potencjału osób, które ubiegają się o zatrudnienie,
Niepełnosprawność	– poprawa jakości i dostępności podstawowej opieki zdrowotnej.– powstawanie kolejnych organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych,– podniesienie jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier architektonicznych i psychologicznych w miejscach publicznych,– wzrost zaangażowania osób niepełnosprawnych w życie społeczne i zawodowe,– zwiększenie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,

Uzależnienia	– zmniejszenie liczby osób dotkniętych uzależnieniami, – łagodzenie skutków społecznych i zawodowych alkoholizmu, – rozwój sieci wspierającej osoby uzależnione i ich rodziny.
Ubóstwo	– poprawę warunków życia mieszkańców, – zapewnienie odpowiednich warunków bytowych osobom i rodzinom potrzebującym,
Przemoc domowa	– zmniejszenie zjawiska przemocy domowej poprzez budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy, – zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy psychologicznej dla rodzin dotkniętych przemocą, – ochrona ofiar przemocy, – prowadzenie specjalistycznych terapii dla sprawców przemocy, – rozwój społecznej świadomości na temat zjawiska przemocy domowej.
Osoby starsze	– poprawa jakości i dostępności podstawowej opieki zdrowotnej. – wzrost aktywności osób starszych poprzez zapewnienie im dostępu do rekreacji, kultury i wypoczynku, – powstawanie środowiskowych form opieki dla osób starszych, w tym tworzenie mieszkań chronionych,

IX. SYSTEM ZARZĄDZANIA I AKTUALIZACJI STRATEGII.

Istotnym wymogiem stawianym wszystkim dokumentom strategicznym jest wewnętrzny system zarządzania realizacją, określający organizację, zasady i sposoby wdrażania, monitorowania oraz ewaluacji. Nie stworzenie tego systemu powoduje, że strategia staje się bardzo szybko dokumentem „martwym”.

PODMIOTY ZARZADZAJĄCE REALIZACJĄ STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rokiciny zawiera cele i zadania, które stanowią wyzwanie dla społeczności lokalnej oraz gminnych instytucji publicznych i niepublicznych działających w sferze polityki społecznej. W związku z tym wdrażanie Strategii wymaga ścisłej koordynacji i współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami, a efektywność procesu będzie zależała w głównej mierze od podmiotów zarządzających realizacją:

- a) Wójt – wykonuje uchwały Rady Gminy i budżet Gminy przy pomocy Urzędu Gminy; odpowiedzialny za bieżące wdrażanie strategii;
- b) Rada – organ stanowiący; uchwała budżet; pełni nadzór nad realizacją strategii;
- c) Ośrodek Pomocy Społecznej – jednostka pomocnicza, odpowiedzialna za nadzór nad prawidłową realizacją Strategii, jak również monitoring.

RAMY FINANSOWE STRATEGII

Głównym instrumentem finansowym służącym realizacji zadań gminy jest jej budżet, gwarantujący samodzielność finansową samorządu, uchwalany w formie uchwały budżetowej na dany rok budżetowy, stanowi roczny plan dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów gminy. Możliwość realizacji zadań jest uwarunkowana w głównej mierze zakresem i charakterem dochodów budżetowych.

Polityka społeczna, zapobieganie ubożeniu społeczeństwa, przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu oraz przedsięwzięcia w zakresie rozwiązywania problemów społecznych obejmują jedną z ważniejszych sfer działania społecznego. Wśród zadań publicznych gminy obszar ten zajmuje priorytetowe miejsce, co dotychczas

gwarantowało możliwość pozyskania środków na realizację zadań z zakresu polityki i pomocy społecznej. Kierunki kształtowania polityki społecznej na najbliższe lata nie przewidują zasadniczych zmian w finansowaniu działań osłonowych o charakterze socjalnym, co pozwala mieć gwarancję częściowego ich finansowania z budżetu państwa.

Nie bez znaczenia w całokształcie finansowania działań niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rokiciny może być udział funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz innych źródeł zewnętrznych.

Największy udział w realizacji działań strategicznych przypada jednak funduszom samorządu gminnego, wzmocnionym potencjałem sponsorów, przedsiębiorców i innych podmiotów gospodarczych oraz osób fizycznych. Środki finansowe niezbędne do wdrażania działań strategii mogą pochodzić ze środków na ustawową realizację zadań publicznych, statutową działalność instytucji i organizacji (np. organizacji pozarządowych) lub grantów pozyskanych na realizację konkretnych programów lub projektów.

Koszt realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Rokiciny wynika ze środków finansowych, przewidzianych w uchwale budżetowej na każdy rok realizacji Strategii. Wszelkie zmiany w budżecie (uchwale budżetowej) niezbędnym do osiągnięcia celów niniejszej Strategii corocznie podlegają zatwierdzeniu przez Radę Gminy w trybie przewidzianym dla uchwalania budżetu gminy.

INSTRUMENTY REALIZACJI STRATEGII

Wśród szeregu instrumentów służących realizacji Strategii, należy wymienić instrumenty finansowe, administracyjno-prawne, z zakresu promocji i marketingu, monitoringu, a także narzędzia służące aktualizacji strategii.

Wdrażając Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych, Gmina Rokiciny będzie musiała oprzeć się o dostępne programy pomocowe, a także prowadzić racjonalną współpracę finansową z organizacjami pozarządowymi, kościelnymi oraz sektorem przedsiębiorców. W tym sensie niezmiernie ważna będzie akcja informacyjno-promocyjna na temat Strategii i procesów integracji społecznej, wykorzystująca Internet (głównie BIP), prasę lokalną, a także promocję i reklamę bezpośrednią (na przykład zapraszanie do udziału w przedsięwzięciach samorządowych podmiotów mogących być partnerami w realizacji poszczególnych zadań).

MONITORING I OCENA WDRAŻANIA STRATEGII

Monitoring jest to stała i ciągła obserwacja ilościowych oraz jakościowych zmian pewnych wielkości, mająca na celu zapewnienie informacji zwrotnych na temat skuteczności i efektywności wdrażania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Rokiciny, a także jego ocenę i zmianę (tam, gdzie jest to konieczne). Monitoring służy badaniu i ocenie sposobu oraz efektywności dochodzenia do wyznaczonych celów i zadań, a także poziomu ich osiągnięcia.

Niniejsza Strategia, po jej uchwaleniu przez Radę Gminy, zostanie opublikowana i udostępniona na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Rokiciny.

Głównym Koordynatorem i Realizatorem niniejszej Strategii jest Ośrodek Pomocy Społecznej, reprezentowany przez Kierownika OPS. Podstawowymi realizatorami Strategii, poza OPS, są:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej;
- Gminny Ośrodek Kultury;
- Gminna Biblioteka Publiczna
- Pedagodzy szkolni;
- Szkoły i przedszkola;
- Urząd Gminy;
- Sołtysi.

Ponadto, partnerami współrealizującymi Strategię mogą być m.in.: organizacje pozarządowe realizujące zadania spójne z Celami Strategii, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, poradnie zdrowia psychicznego, Komenda Powiatowa Policji, Powiatowy Urząd Pracy.

Stosownie do zapisów strategii, w miarę potrzeby aktualizuje się istniejące lub proponuje kolejne programy lub projekty z zakresu pomocy społecznej, przedkładając stosowne propozycje Radzie Gminy. Istniejące i przyszłe programy pomocy społecznej oraz zawarte w nich projekty realizuje się z uwzględnieniem wizji i misji oraz celów (kierunków działania) ustalonych w niniejszej Strategii.

AKTUALIZACJA STRATEGII

Przegląd aktualizacyjny to cykl prac analogicznych do procesu tworzenia gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, poprzedzonych analizą zmian następujących w otoczeniu społeczno-gospodarczym (np. nowe uregulowania prawne, nowe możliwości pozyskiwania zewnętrznych środków pomocowych) oraz oceną postępów w realizacji Strategii, w tym poziomu zadowolenia lokalnej społeczności z podjętych działań w sferze polityki społecznej. Następnie na warsztatach z realizatorami Strategii, na podstawie zebranych materiałów (dane statystyczne, ankiety, sondaże opinii publicznej) i wyników monitoringu Strategii, zostaną opracowane poszczególne elementy strategii, które wymagają aktualizacji, a także dokonana zostanie weryfikacja poszczególnych celów strategicznych, operacyjnych oraz zadań realizacyjnych.

X.PODSUMOWANIE

Przedstawiona w niniejszej Strategii diagnoza, a także statystyka, wskazują że w ostatnich latach, problemy społeczne z jakimi borykają się mieszkańcy Gminy Rokiciny nie pogłębiły się, a w niektórych obszarach uległy zmniejszeniu (skala/ilość/wielkość udzielanej pomocy). Oznacza to, że podejmowane dotychczas działania są skuteczne i wymagają dalszej, pogłębionej realizacji. Dodatkowo, należy zwrócić uwagę na wyzwania, jakie w najbliższych latach stoją przed właściwie wszystkimi gminami w Polsce – przede wszystkim pomoc seniorom oraz osobom z niepełnosprawnościami. Dlatego też, działania nakierowane na te dwie grupy zostały szczególnie zaakcentowane w zaplanowanych działaniach. Nie oznacza to, że pominięto inne grupy/problemy – przewidziane zostały również przedsięwzięcia związane z problemami uzależnień, ubóstwem czy przemocą domową.

Niniejsza Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi kluczowy element działań podejmowanych w ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej, przez Gminę Rokiciny. Wieloletnia perspektywa realizacji (do 2030 r.) umożliwiła zaplanowanie długofalowych działań, które z pewnością przyczynią się do poprawy obecnego poziomu życia mieszkańców gminy.